

Parasal Aktarım Mekanizması Kanalı Olarak Kredi Kanalının Bibliyometrik Analiz ile Bilimsel Haritalaması*

Scientific Mapping of the Credit Channel as a Monetary Transfer Mechanism with Bibliometric Analysis

Öğr. Gör. Dr. Gülsen ALKAÇ ÖZDEMİR

ORCID: 0000-0002-5301-9501 ◆ Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu ◆
gulsenozdemir@uludag.edu.tr

Özet

Parasal aktarım mekanizması kanallarının ülkeler üzerindeki etkisi ülkelerin ekonomik koşullarına göre farklılık göstermektedir. Kredi kanalının gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri etkileme derecesi, finansal piyasaların gelişmişlik düzeyine göre farklılık göstermektedir. Kredi kanalının reel ekonomi üzerindeki etkileri dikkate alındığında farklı dönemlerde kredi kanalının ülke ekonomileri üzerindeki etki düzeyi de farklılık göstermektedir. Bu nedenle bu kanalın etkinliği araştırmacılar tarafından tartışılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, mevcut çalışmalardan farklı olarak, bilimsel haritalama yöntemlerinden biri olan bibliyometrik analiz ile parasal aktarım mekanizması kanalına ilişkin mevcut araştırma durumunu ortaya koymak ve gelecekteki araştırma alanlarının belirlenmesine ve planlanmasına katkı sağlamaktır. Bibliyometrik analiz için gerekli veriler 22 Temmuz 2023 tarihinde belirlenen anahtar kelimelere göre Web of Science veri tabanından çekilmiştir. Elde edilen veriler Bibliometrix R paket programı içerisindeki Biblioshiny uygulaması aracılığıyla analiz edilmiştir. Bibliyometrik analiz sonucunda parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalı ile ilgili yayınların yapıldığı ülkeler arasında ABD'nin yayın sayısı bakımından önde olduğu tespit edilmiştir. ABD'yi Çin ve İngiltere takip etmektedir. En üretken kurumlar listesinde üniversitelerin yanı sıra Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Amerikan Merkez Bankası da bulunmaktadır. Yayınlar yapılan toplam atıf sayısında, ABD 6359 atıf sayısı ile diğer ülkelerden büyük bir farkla ilk sıradadır. Türkiye'den yazarların aldığı atıf sayısı 150 olup, en üretken ülkeler sıralamasında Türkiye 12. sırada yer almaktadır. Entelektüel iş birlikleri konusunda özellikle belirli yazarlar arasında ikili veya üçlü iş birlikleri vardır. Ülkeler arası iş birlikleri konusunda ise ABD'den gelen iş birliklerinin Avrupa ve Uzakdoğu ile yapıldığı bulunmuştur. Kavramsal yapıdaki değişimler değerlendirildiğinde, kredi kanalı konusundaki motor temalar; yatırım, sınırlamalar ve belirleyiciler anahtar kelimelerinden oluşmaktadır. Ana temalar ise; aktarım, para politikası, kredi, şoklar, temsilci maliyetleri, faiz oranları, kredi kanalı, faiz kanalı ve talep temalarını içermektedir. Niş temalar ise sermaye, inovasyon, konut fiyatları, zaman, finansal krizler, Çin, ekonomiler ve hükümet temalarından oluşmaktadır. Gelişen veya düşüşte olan temalar ise birim kök, akış, imkansız üçleme, ampirik kanıtlar, ekonomik büyüme ve karlılık temalarıdır. Analiz sonuçları konunun gelişme yönünü sistematik açıdan incelediğinden ilgili literatüre önemli katkılar sağlamaktadır. Araştırma sonuçları makro açıdan merkez bankası, bankalar ve politika yapıcılar açısından da güncel gelişmelerin durumu ve yönünü göstermekte, mikro açıdan ise işletmelerin üretim, finans, pazarlama gibi gerek departman gerekse de üst yönetim kararlarına katkı sağlayacak projeksiyonlara sahiptir. Parasal aktarımın kredi kanalını etkileyen politika kararları tüketicilerin günlük yaşam ve tüketim davranışları üzerinde olumlu veya olumsuz önemli etkilere sahip olacaktır. Kredi piyasası aksaklıklarının sebep olduğu dış finansman primi borçlanma kararlarını etkilediği için toplam özel tüketim talebine yansımaktadır. Kredi kanalının bu etkisi tüketici davranışlarını da etkilemektedir. Ayrıca hem toplam hem de bireysel düzeyde kredinin tüketim üzerindeki etkilerini analiz etmek, tüketici davranışlarını yönlendirmek ve kredinin ekonomiyi canlandırmadaki rolünü belirlemek açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Parasal Aktarım Mekanizması, Kredi Kanalı, Bibliyometrik Analiz, Tüketim, Tüketici Davranışı

Extended Abstract

The effect of monetary transmission mechanism channels on countries differs according to the economic conditions of the countries. The degree to which the credit channel affects developed and developing countries is different according to the level of development of financial markets. Considering the effects of the credit channel on the real economy, the level of

* Bu çalışma, yazarın Bursa Uludağ Üniversitesi SBE'nde yapmakta olduğu İktisat Yüksek Lisans tezinin başlığıyla ilgilidir. Tezden farklı olarak bu çalışmada, bibliyometrik analiz ile konu farklı açıdan ele alınmıştır.

Kabul Tarihi /Received: 20.08.2023 | Onay Tarihi /Accepted:17.12.2023 |Yayın Tarihi / Published:20.12.2023

Copyright: © 2022 by the authors. Licensee IJHAR. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

influence of the credit channel on the country's economies in different periods is also different. Therefore, the effectiveness of this channel is discussed by researchers. Unlike existing studies, the aim of this study is to reveal the current research situation on the monetary transmission mechanism channel with bibliometric analysis, which is one of the scientific mapping methods, and to contribute to the determination and planning of future research areas. The data required for bibliometric analysis was extracted from the Web of Science database according to the keywords determined on July 22, 2023. The obtained data were analyzed through the Biblioshiny application within the Bibliometrix R package program. As a result of bibliometric analysis, the most influential authors in the world working on the credit channel, which is one of the monetary transmission mechanism tools, the institutions of these authors, the annual scientific publication production amount, the number of citations, the conceptual structure of the research carried out, the intellectual development status, the current themes in the field and the status of research collaborations are effective with visual maps. It is seen that the USA is far ahead in terms of the number of publications among the leading countries in which publications are made on the subject of credit channel, which is one of the instruments of monetary transmission mechanism, followed by China and England. The list of most productive institutions includes universities, as well as institutions such as the International Monetary Fund (IMF) and the American Central Bank. While it is seen that the USA is far ahead of other countries in the total number of citations received by the publications, the number of citations received by the authors from Turkey is 150, and Turkey is in the 12th place in the ranking of the most productive countries. It can be stated that the most frequently used keywords in the literature on the subject of credit channel, which is one of the monetary transmission mechanism tools, are the words transfer, monetary policy and credit, and these keywords also constitute the main theme of the relevant literature. When the intellectual cooperation is examined, it is seen that there are certain cliques among the authors and that there are bilateral and triple collaborations especially among certain authors. When the cooperation between countries is examined, it is seen that especially the cooperation from the USA is made with Europe and the Far East. When the collaborations of the authors from Turkey are examined, it is seen that the cooperation from Turkey to other countries is 5, while the cooperation from other countries to the authors in Turkey is 14. In this sense, it can be suggested that Turkish authors be more active and seek cooperation potentials. When the changes in the conceptual structure are examined, it can be stated that the keywords especially investment, limitations and determinants are important themes, which are explained as the motor themes on the credit channel, one of the monetary transmission mechanism tools. As the main themes, it is seen that the themes such as transmission, monetary policy and credit occupy a large place among the main themes and are the themes that concern different research areas of the field. To these basic themes, one group of themes such as shocks, intermediary costs and interest rates can be added, and another group of themes such as credit channel, interest channel and demand. Niche themes consist of themes such as capital, innovation, house prices, time, financial crises, China, economy and government. Emerging or isolated themes, on the other hand, consist of themes such as unit root, flow, triad, empirical evidence, economic growth, and profitability. Policy decisions affecting the credit channel of monetary transmission will have significant positive or negative effects on consumers' daily life and consumption behavior. Since the external financing premium caused by credit market disruptions affects borrowing decisions, it is reflected in the total private consumption demand. This effect of credit channel also affects consumer behavior. In addition, analyzing the effects of credit on consumption at both the aggregate and individual levels is important in directing consumer behavior and determining the role of credit in stimulating the economy. This study was carried out by analyzing only the publications in the WOS database, which were obtained using the filters specified in the method section. It can be suggested that future research should be carried out using foreign databases such as Scopus and national databases such as Dergipark. In this way, the direction of development in the field can be seen from a wider perspective. Many qualitative and quantitative researches can be done in the future by using trending topics and images on the thematic map.

Keywords: Monetary Transfer Mechanism, Credit Channel, Bibliometric Analysis, Consumption, Consumer Behavior

Giriş

Para politikasının aktarım kanallarının tümünün belirlenmesi, para politikasının optimal tasarımı açısından büyük önem taşımaktadır. Tanımlanamayan bir parasal aktarım kanalının varlığı, para politikası şoklarının etkilerini güçlendirebilir veya azaltabilir ve bu da optimal olmayan para politikasıyla sonuçlanabilir (Dajcman ve Tica, 2017: 250)

Bernanke ve Blinder 1988 öncü çalışmasından sonra hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde para politikası aktarım mekanizmasının krediye bakış açısını araştırmaya çalışan çok sayıda ampirik çalışma yapılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, aşağıdaki araştırma sorularını yanıtlayarak parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalı konusunda mevcut araştırma durumunu ortaya koymak ve bu sayede gelecekteki araştırma alanlarının belirlenmesi ve planlanması konusunda araştırmacılara, politika yapıcılara ve işletme yöneticilerine öneriler sunmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın hedefleri şunlardır:

1. Zaman, yayın yeri, disiplinler, bağlı ülkeler ve kurumlar açısından parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusundaki mevcut yayın durumu nasıldır?
2. Parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalı araştırmalarında en etkili yazarlar kimlerdir ve zaman içindeki üretim düzeyleri ne kadardır?
3. Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı araştırmalarının kavramsal yapısı nedir?
4. Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı araştırmalarının entelektüel yapısı nasıldır ve bu alandaki güncel temalar hangileridir?
5. Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalını içeren araştırma iş birliğinin mevcut durumu nasıldır?

Bibliyometrik analiz yöntemleri birçok bilim alanında kullanılan ve temelde içerik analizine dayanan ve belli bir alandaki gelişmenin yönünü ortaya koymaya yarayan bir analiz tekniği olup, zaman içinde herhangi bir yazılım kullanılmadan yapılan meta analizlerin günümüzde çeşitli yazılımlar kullanılarak görsel açıdan haritalanmasını sağlayan ve incelenen konunun mevcut durumunun yanı sıra geleceğe ilişkin yönünü de ortaya koyan etkili bir analizdir. Analiz kayıtları için Web of Sciences veritabanı kullanılmıştır. Uluslararası ve ulusal literatürde kredi kanalının etkinliği açısından konu makro ve mikro düzeyde verilerle oldukça fazla bir şekilde çalışılmıştır. Ancak yapılan literatür araştırmasında bu alanı inceleyen bibliyometrik analize dayalı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu yönüyle çalışma özgündür.

Parasal Aktarım Mekanizması ve Kredi Kanalı

Para politikasının reel ekonomik aktivite ve enflasyon oranı üzerindeki etkileri makroekonominin temelini oluşturmaktadır (Gerlach ve Smets, 1995: 3). Parasal aktarım mekanizması, para politikasının reel ekonomiyi etkileme sürecini ifade etmektedir. Bernanke ve Gertler, para politikası eylemlerinin reel ekonomiye aktarılmasını sağlayan mekanizmayı bir kara kutu olarak görmektedir (Bernanke ve Gertler, 1995: 27). Para politikasının ekonomiyi etkilediği bu mekanizma ekonominin dışı açıklığı, yapısı ve büyüklüğü ile ilgili olarak ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir ve bu etki zamanla değişebilmektedir (Cengiz, 2009: 226).

Para politikasının ekonomik değişkenleri etkilediği kanalları anlamak makroekonomide önemli bir araştırma konusu ve ekonomi politikası analizinin merkezi bir unsuru olmuştur (Hubbard, 1995: 63). Aktarım kanallarının ekonomideki etkisi ile ilgili, farklı dönem ve politikalara bağlı olarak farklı sonuçlar ile karşılaşmak mümkün olmaktadır (Koç Yurtkur ve Yalçın, 2020: 747). Parasal aktarım mekanizması kanalları, Mishkin'in 1995 yılında yaptığı sınıflandırmaya göre geleneksel faiz oranı kanalı, döviz kuru kanalı, diğer varlık fiyatları kanalı ve kredi kanalından oluşmaktadır (Mishkin, 1995). Bu kanallar, farklı değişkenleri farklı hızlarda ve yoğunluklarda etkilemektedir. Para politikasının farklı ekonomilerde hangi kanaldan aktarıldığı açık değildir. Aktarım kanallarının işleyişi belirli bir ülkedeki ekonomik, yasal ve mali yapıdan etkilenir. Dolayısıyla, ülkeler arasında finansal piyasaların yapısındaki farklılıklar aktarım mekanizmalarında farklılıklar anlamına gelecektir. Bu nedenle, belirli bir ekonomi için ana aktarım kanallarının iyi anlaşılması, özel bir para politikası tasarlamak ve bu politikanın etkisini tahmin etmek için gereklidir. Bankaların fon akışını kolaylaştırmadaki önemli rolü göz önüne alındığında, banka

kredi kanalı, para politikasının aktarım mekanizmasıyla ilgilenen araştırmacılar ve uygulayıcılar arasında büyük ilgi görmektedir (Deng ve Liu, 2014: 72).

Parasal aktarım mekanizması süreci açıklanırken para ve kredi görüşleri olmak üzere iki farklı yaklaşım söz konusudur. Parasal aktarım mekanizmasının para görüşünün dayandığı geleneksel faiz oranı kanalının araçlar ve kredi alanlar hakkındaki varsayımlarına göre, bankalar bilançolarının aktif tarafında özel bir hizmet sunmamaktadır. Bilançolarının pasif tarafında özel bir rol üstlenmektedirler: Bankacılık sistemi vadesiz mevduat ihraç ederek para yaratmaktadır. Para kanalı görüşünde borçlulara ilişkin temel varsayımlar, Modigliani ve Miller'ın (1958) sonucuna göre, sermaye yapılarının borçlu ve borç verenlerin reel kararlarını etkilemediği fikrine dayanmaktadır. Modigliani ve Miller teoremini bankalara uygulayan Fama (1980), halkın banka mevduatları, tahviller veya hisse senetleri arasındaki portföy tercihlerindeki değişimlerin reel sonuçlar üzerinde hiçbir etkisinin olmaması gerektiği sonucuna varmıştır. Bu sonuca göre bankaların davranışlarının reel etkileri olmamaktadır. Para ve tahvillerden oluşan iki varlıklı para görüşünde parasal bir daralma sırasında, merkez bankası rezervleri azaltarak bankacılık sisteminin mevduat satma kabiliyetini sınırlandırmaktadır. Bu durumda mevduat sahiplerinin (hane halkı) portföylerinde daha fazla tahvil ve daha az para tutması gerekir. Fiyatlar para arzındaki değişikliklere anında uyum sağlayamıyorsa, hanehalkının para varlıklarındaki düşüş, reel para balanslarındaki düşüşü temsil eder. Dengeyi yeniden sağlamak için tahvillerdeki reel faiz oranı artar, yatırım faaliyeti için sermayenin kullanım maliyeti artar ve faize duyarlı harcamalar düşer (Hubbard, 1995: 63). Para görüşüne göre parasal aktarım mekanizmasında sadece para çok önemli bir role sahiptir. Buna karşılık, kredi görüşü kredinin rolüne odaklanmaktadır. Para görüşünün dayandığı birbirinin tam ikamesi olan para ve tahvillerden oluşan iki varlıklı modele, kredi görüşünde banka kredileri eklenmiştir. Kredi kanalının çıkış noktası, varlıkların birbirinin tam ikamesi olduğu düşüncesinin reddedilmesidir. Para, tahvil ve kredilerden oluşan tam ikame olmayan üç finansal varlıklı modelde, bankaların para politikasındaki değişikliklere karşı özel tepkisi, sadece mevduat yaratıcı rolleri değil, kredi verme tepkileridir. Bu nedenle parayı neyin oluşturduğuna dair belirsizlik çok daha az önemlidir. Banka kredi kanalı, banka yükümlülüklerinin yani mevduatın yanı sıra banka varlıklarını yani kredileri de etkileyerek çalışmaktadır. Bir banka kredi kanalının varlığının söz konusu olabilmesi için iki koşulun yerine getirilmesi gereklidir. Birincisi, banka kredisi özeldir. Dolayısıyla hem kredi veren hem de kredi alan açısından bakıldığında banka kredisinin mükemmel bir alternatifi yoktur. Bu durum banka bağımlılığının rolünü vurgulamaktadır. Bankaların kredileri kesmesi durumunda kredilerle finanse edilen bazı harcamalar gerçekleşmeyecektir. İkinci olarak, para politikası banka rezervlerini etkileyerek banka kredilerini doğrudan kısıtlamaktadır. Kredi kanalında banka kredi kanalı banka kredilerinin önemine odaklanırken, bilanço kanalı her türlü dış finansmana vurgu yapmaktadır. Firmaların bankalardan borçlanma veya yatırımlarını iç finansman yoluyla finanse etme imkanları bulunmaktadır. Dış finansman primi borçlunun net değerine bağlıdır. Net değer ne kadar büyükse, alacaklının izleme maliyetleri ile dış ve iç finansman maliyetleri arasındaki fark o kadar küçüktür. Dış finansman primi, daraltıcı para politikası nedeniyle azalan net değerdeki hareketleri takip etmektedir. Daraltıcı para politikası nedeniyle faiz oranları artarsa, faiz ödemeleri artacak ve teminatların bugünkü değerleri azalacaktır. Dış finansman primindeki bu değişim para politikasının etkilerini büyütmektedir. Kredi kanalı literatürü, özellikle küçük ve büyük olmak üzere farklı türdeki borçlu ve borç verenlerin para politikası şokuna tepkilerini analiz ederek para politikasının kredi etkilerini belirlemeye çalışmaktadır (De bondt, 1999a: 297-298). Kredi piyasalarında kredi alanlar ve kredi verenler arasındaki asimetrik bilgi sorunları, dış finansman ile iç finansman maliyeti arasında bir farka yol açmaktadır. Maliyetli dış finansman kavramı, para görüşünün geleneksel faiz oranı kanallarının temelini oluşturan, reel ve

finansal kararlar arasındaki bağlantıları dikkate almayan mükemmel işleyen tam piyasalar yaklaşımının zıttıdır (Hubbard, 1995: 65).

Kredi piyasası, kaynakların verimli tahsisini sağlayan finansal araçların, özellikle de bankaların varlığıyla karakterize edilir. Para politikası, kredi piyasasındaki koşulları ve dolayısıyla firmaların ve hanehalkının harcamalarını finanse etme yeteneğini sistematik olarak etkilemektedir. Finansal araçların varlık nedenleri, eksik ve asimetrik bilgi gibi kredi piyasası kusurlarının yanı sıra işlem maliyetleridir. Kredi piyasasındaki bilgi sorunları ters seçim, ahlaki tehlike, izleme maliyetleri ve temsilcilik maliyetleridir (Holtemoller, 2002: 1-2). Kredi görüşü, mevduatlara uygulanan zorunlu karşılıklar nedeniyle para politikasının banka kredilerinin kullanılabilirliğini doğrudan düzenlediğini savunmaktadır. Bu nedenle bankaya bağımlı kredi müşterilerinin borçlanmalarını ve harcamalarını doğrudan etkilemektedir. Kredi piyasası aksaklıklarının neden olduğu dış finansman priminin boyutu borçlunun kredi itibarına ve bu da kısmen makroekonomik koşullara bağlıdır. Para politikasındaki değişimler de dahil olmak üzere şoklar, dış finansman priminin boyutunu, şokun genel etkisini büyütecek şekilde değiştirmektedir. Bu yaklaşım finansal hızlandırıcı mekanizmasını vurgulamaktadır. Finansal hızlandırıcı mekanizması para politikasının etkisinin artmasına yol açmaktadır (Gertler ve Gilchrist, 1993: 44).

Para görüşüne alternatif bir aktarım kanalı arayışı makro ve mikro iki kaygıyı yansıtmaktadır. Birincisi toplam talepteki döngüsel hareketlerin (özellikle işletme sabit yatırımları ve stok yatırımları) reel faiz oranlarında büyük değişikliklere yol açmayan para politikası eylemleriyle açıklanamayacak kadar büyük olmasıdır. Bu durum küçük şokların yayılmasına neden olan ilk şokların finansal piyasa koşulları tarafından büyütülmesini ifade etmek için kullanılan finansal hızlandırıcı kavramı ile açıklanmaktadır. İkincisi kredi piyasalarında, borç alanlar ve borç verenler arasındaki asimetrik bilgi sorunları, dış finansman maliyeti ile iç finansman arasında bir boşluğa yol açmaktadır. Para görüşünde, politika eylemleri reel faiz oranlarına duyarlı harcamaların genel düzeyini etkilemektedir (Hubbard, 1995: 64-65). Bir kredi kanalının varlığının aynı zamanda mikroekonomik sonuçlara da sahip olduğu dikkate alınmalıdır. Farklı borçluların dış finansman primlerinin aynı ölçüde etkilenmediği varsayımı altında, para politikası sadece ekonomik faaliyetin toplam düzeyini değil gelir dağılımını da değiştirmektedir. Para politikasının hanehalkı ve küçük firmaların finansman maliyetleri üzerindeki etkisi, büyük firmaların finansman maliyetleri üzerindeki etkisinden daha güçlü olmaktadır (De bondt, 1999b: 1-3). Dolayısıyla kredi görüşü, politika eylemlerinin hanehalkı ve firmalar üzerindeki etkilerinin farklı sonuçlarını da kapsamaktadır. Çünkü bazı borçluların yüksek dış finansman maliyetleriyle karşı karşıya olması ve bankaya bağımlı borçluların varlığı nedeniyle farklı finansman maliyetlerine sahip borçlular, finansman maliyetlerine farklı tepkiler vermektedir.

Kredi kanalı, ekonomiyi banka kredi kanalı (dar kredi kanalı) ve bilanço kanalı (geniş kredi kanalı) olmak üzere iki yoldan etkilemektedir. Bilanço kanalı borçluların net değerini etkilemektedir. Banka kredi kanalı ise ekonomiye verilen kredi arzının para politikası duruşundaki değişikliklere verdiği tepki üzerinden işleyen bir mekanizmadır (Bangura vd., 2021: 1034). Bu iki mekanizma birlikte parasal aktarım mekanizmalarının kredi görünümünü oluşturmaktadır. Ekonomideki rezerv ve mevduat miktarını değiştiren herhangi bir para politikası, esas olarak mevduat kurumları aracılığıyla reel aktiviteyi etkilemektedir. Banka kredi kanalı, para politikasının etkilerini banka kredisi arzındaki hareketlere bağlar ve bu da bankaya bağımlı borçluların yatırımlarındaki bir değişiklik yoluyla reel aktiviteyi etkiler. Banka kredi kanalında, para otoritesi tarafından yapılan açık piyasa satışı, bankacılık sektöründeki rezerve edilebilir mevduat miktarını azaltmaktadır. Bu rezervlerdeki bir düşüş, bankaların kredi arzını azaltmasına, dolayısıyla bankaya bağımlı borçlular için sermaye maliyetinin artmasına ve toplam harcamalarının azalmasına neden olmaktadır. Toplam talepteki bu düşüş, geleneksel faiz oranı

kanalıyla işleyen açık tahvil piyasası faiz oranlarındaki artıştan kaynaklanan düşüğe ek bir düşüştür (Juks, 2004: 5-6).

Banka kredisi kanalı bilanço kanalı gibi kredi piyasası aksaklıklarına dayanmaktadır. Ancak burada bankalar daha merkezi bir rol oynamaktadır. Kredi kanalı 1951 tarihli Roosa'nın elde edilebilirlik doktrinine kadar uzanır ve Bernanke ve Blinder (1988) tarafından yeniden ifade edilmiştir. Temel içgörü, bankaların önemli bir fon kaynağı olarak rezerve edilebilir mevduatlara güvenmeleri nedeniyle, daraltıcı para politikasının banka rezervlerinin toplam hacmini azaltarak banka kredilerinin kullanılabilirliğini azaltacağıdır. Firmaların ve hanehalklarının önemli bir alt kümesi büyük ölçüde veya yalnızca banka finansmanına bağlı olduğundan, kredi arzındaki bir azalma toplam harcamaları azaltacaktır. Bilgi veya temsilcilik maliyetlerinin varlığında, azalan teminat değerleri borçluların dış finansman için ödemesi gereken primi artıracak ve bu da tüketim ve yatırımı azaltacaktır. Dolayısıyla, faiz oranlarındaki politika kaynaklı değişikliklerin etkisi, finansal hızlandırıcı etkisi yoluyla büyümektedir (Kuttner ve Moser, 2002: 17). Finansal hızlandırıcı hipotezi, borçluların net değerini azaltarak para politikasının sıkılaştırılmasının, borç verenlerin ihtiyaç duyduğu dış finansman primini artırdığını ve dolayısıyla borçluların yatırım yapma kabiliyetini azalttığını iddia ederek bu mekanizmayı güçlendirmektedir (Gambacorta ve Rossi, 2010: 1099-1100). Dış finansman primine gelen herhangi bir şok, borçlunun kararlarını etkilemektedir. Çünkü dış finansman primi, borçlunun karşı karşıya olduğu fonların genel fiyatını etkiler. Kredi piyasalarında, ekonomi ne kadar derin bir durgunluk içindeyse ve hanehalkı bilançoları ne kadar zayıfsa bilgi aksaklıkları daha güçlü olacaktır. Banka kredi kanalına göre, para politikasındaki bir daralma, mevduatları bankacılık sisteminden çeker; bu da krediler ve diğer varlıklar arasındaki eksik ikame edilebilirlik göz önüne alındığında, bankaları kredi arzlarını azaltarak portföylerini yeniden ayarlamaya zorlar. Banka kredi arzındaki bu azalma dış finansman primini artıracaktır. Borçlunun kredi itibarı ile ters orantılı olan dış finansman primi, öncelikle makroekonomik koşullara ve dolayısıyla para politikasına bağlıdır (De Bondt, 1999b: 1-3).

Para politikasındaki bir sıkılaştırma borçluların borçlanma maliyetlerinde bir artışa, teminatlandırılabilir kaynaklarının bugünkü değerinde, nakit akışlarında ve net değerlerinde bir azalmaya yol açmaktadır. Kredi kanalı, bankalara para politikasının aktarımında finansal piyasalarda bilgi asimetrisinden kaynaklanan önemli bir rol vermektedir. Bankalar, diğer kredi türlerine erişemeyen borçlulara kredi verme konusunda özeldir (Hulsewig, 2006: 2). Para politikası uygulamalarının neden olduğu şoklar, kredi arzının büyümesini önemli ölçüde etkileyebilecektir (Bernanke ve Blinder, 1988: 437-439). Bankalar yükümlülüklerle ilişkin zorunlu karşılıklara tabi olduğunda, parasal daralma rezervleri ve bankaların borç verme kabiliyetini azaltır. Sonuç olarak, bankaya bağımlı borçlulara tahsis edilen kredi düşebilir ve bu da borçluların harcamalarını kısmasına neden olabilir (Hubbard, 1995: 63-65). Kredi kanalı görüşüne göre banka kredilerinin arz programı, sıkı paranın ardından bankaların borç verecek parası azaldığı için sola doğru kaymaktadır. Başka bir deyişle, verilecek gayet iyi krediler olmasına rağmen bankalar kredi vermeyi kesecektir. Bu durumda, banka kredilerindeki arz kaynaklı daralmanın reel ekonomi üzerinde bağımsız bir etkisi vardır. Eğer bankalar, firmaların kötü durumda olması, kredi talebindeki azalma nedenleriyle kredi vermeyi keserse, bu kesinti sadece ekonomideki gelişmeleri yansıtmaktadır ve bunun ekonomi üzerinde bağımsız bir etkisi yoktur. Kredi kanalını para politikasının diğer kanallarından ayıran unsur, bu çıkarımdır (Suzuki, 2004: 145).

Kredi görüşü banka bilançosunun aktif tarafının özel doğasını vurgulama eğilimindedir. Bunun sebebi, özellikle hane halkı ve küçük firmalar olmak üzere geniş bir borçlu sınıfı için banka kredisinin yakın ikamelerinin mevcut olmamasıdır. Bu borçlular dış finansman için öncelikle bankalara güvenmek zorundadırlar. Bunun önemli bir sonucu, banka kredisi akışındaki herhangi bir kesintinin potansiyel

olarak önemli reel etkilere sahip olmasıdır. Mevduatlara ilişkin yasal rezerv gerekliliklerinin, bankaların elde edebileceği fon miktarı üzerinde merkez bankasına önemli bir doğrudan kaldıraç sağlamaktadır. Fiyatların geçici olarak yapışkan olduğu varsayımı altında, açık piyasa satışı banka rezervlerinin reel miktarını ve dolayısıyla, bankaların çıkarabileceği reel mevduat miktarını azaltmaktadır. Bu da banka kredilerinin daralmasına neden olur ve sonuçta banka kredisine güvenen borçluların harcamaları kısıtlanır. Burada banka kredi kanalının çalışması için iki varsayım gereklidir. Birincisi banka kredisinin özel olduğudur. İkincisi, para politikası banka kredi arzını değiştirebilmelidir (Gertler ve Gilchrist, 1993: 45-47).

Bernanke ve Blinder 1988 öncü çalışmadan sonra gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalını araştıran çok sayıda çalışma yapılmıştır. Yurt dışında farklı ülkelerde kredi kanalının etkinliğine dair ampirik kanıtlar ortaya koyan çok sayıda çalışma (Bernanke ve Blinder 1992; Kashyap vd., 1993; Gertler ve Gilchrist, 1993; Kashyap ve Stein, 1995, 2000; Oliner ve Rudebusch, 1996; Kishan ve Opiela, 2000; Altunbas vd., 2002; De Bondt, 2002; Holtemoller ve Oliver, 2003; Ehrman vd., 2003; Gambacorta, 2005; Şengönül ve Thorbecke, 2005; Hosono, 2006; Huelsewig, 2006; Köhler 2006; Gambacorta ve Rossi, 2010; Disyat, 2011; Deng, 2014; Halvorsen Jacobsen, 2016; Dajcma ve Tica, 2017; Farajnezhad, 2019; Gonzalez, 2019; Bangura, 2021; Niguyen ve Dinh, 2022; Zhang ve Zhang, 2022) bulunmaktadır. Kredi kanalının etkinliği konusu ulusal literatürde de ele alınan konulardan biri olup çok sayıda yazar (Öztürkler ve Çermikli, 2007; Erdoğan ve Beşballı, 2009; Peker ve Cambazoğlu, 2011; Arabacı ve Filiz Baştürk, 2013; Koç ve Şahin, 2015; Uğur vd., 2016; Koç Yurtkur ve Yalçın, 2020; Şahbaz Kılınç ve Kılınç, 2020; Günbegi ve Karahan, 2021) farklı dönemlerde kredi kanalının etkinliğini araştırmış ve kredi kanalının etkinliği konusunda ampirik kanıtlar ortaya koymuştur. Belirtilen bu çalışmalar, seçilmiş ülkeler ve Türkiye’den kredi kanalının etkinliğine dair önemli ampirik kanıtlar sunmaktadır.

Bu çalışmada parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalına ilişkin literatür bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmektedir. Bu analiz ile parasal aktarım mekanizması araçlarından kredi kanalı konusunun gelişim yönü, bu konuda en çok yayın yapılan dergiler ve öncü olan yazarlar, kavramsal yapılar, içerik analizleri ve akademik iş birlikleri ortaya konarak geleceğe ilişkin trendler belirlenmektedir.

Yöntem

Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusunun gelişim yönünü, bu konuda en çok yayın yapılan dergileri ve öncü olan yazarları, kavramsal yapıları, içerik analizlerini ve akademik işbirliklerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometri için geliştirilen yazılımlar, çevrimiçi veri tabanlarından çekilen bibliyografik verilerin analizi için kullanılmaktadır.

Çalışmada analiz yöntemi olarak açık kaynak bir araç olan Bibliometrix R-paket programı (Aria ve Cuccurullo, 2017) içerisinde açılan Biblioshiny uygulaması kullanılmıştır. Bibliometrix R paket programı, istatistikî işlemleri yerine getirebilmesine olanak sağlayan nesne yönelimli işlevsel bir programlama dilidir. Bu program açık kaynaklı olduğu için zaman içinde kullanıcıları tarafından sürekli olarak geliştirilmeye devam etmektedir (Aria ve Cuccurullo, 2017: 960).

Çalışmada öncelikle parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalı ile ilgili anahtar kelimeler seçilmiştir. Bu amaçla ilgili literatür gözden geçirilmiş ve “credit channel” OR “the bank credit channel” OR “bank lending channel” OR “bank-lending channel” OR “credit channel of monetary policy transmission” OR

“the bank-lending channel of monetary policy transmission” OR “The credit channel of monetary transmission” terimleri arama terimleri olarak belirlenmiştir. Belirlenen bu İngilizce kelimeler Web of Sciences (WoS) veri tabanının arama kısmında taratılmıştır. Ayrıca analize dahil etme ve dışlama kriterleri için aşağıdaki filtreleme özellikleri girilerek araştırılan konudaki doğru çalışmaların analize dahil edilmesi sağlanmıştır:

- Yıl: Bu filtreleme için WOS veri tabanında ilk yayının yapıldığı tarihten itibaren araştırma için gerekli verilerin veri tabanından çekileceği tarih aralığı yazılmıştır. Çalışmaların 1993 yılında yapılan 3 adet çalışma ile başladığı tespit edilmiştir.
- Yayın türü: Makale, derleme makale, kitap bölümü, bildiri ve erken erişim çalışma şeklinde belirlenmiştir.
- Web of Science Kategorisi: İktisat, işletme finans, işletme, yönetim, sosyal bilimler matematik metotlar, disiplinler arası çalışmalar, sosyal bilimler disiplinler arası şeklinde belirlenmiştir.
- Dil: İngilizce
- Verilerin aktarılmasında kullanılacak içerik: Tam kayıt şeklinde belirlenmiştir.
- Tarama Tarihi: 22 Temmuz 2023

Bulgular

3.1. Verilerle İlgili Temel Bilgiler

Web of Science (WoS) veri tabanından 22.07.2023 tarihinde belirlenen filtreleme özellikleri ile yapılan tarama sonucuna göre, çalışmalar 1993 yılında başlayıp günümüze kadar devam etmektedir. Tarama sonucunda, 1993 - 22 Temmuz 2023 tarihleri arasını ifade eden son 30 yılda WoS veri tabanında yer alan 655 adet veri elde edilmiştir. Tablo 1’de WoS veri tabanından çekilen verilere ilişkin temel bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1 Veriler Hakkındaki Bilgiler

Tanım	Sonuçlar
Dönem	1993 – 2023
Kaynaklar (Dergi, Kitap vd.)	272
Doküman sayısı	655
Yıllık Artış yüzdesi	7,98
Çalışma Başına Ortalama Atıf	21,3
Doküman İçeriği	
Anahtar Kelimeler	702
Yazarların Anahtar Kelimeleri	1204
Yazarlarla İlgili Bilgiler	
Yazarlar	1254
Tek yazarlı çalışma sayısı	171
Çalışma başına işbirliği yapan yazar sayısı	2,28
Yazarların Uluslararası İşbirliği Yüzdesi	30,23
Çalışma türü	
Makale	558

Kitap bölümü	7
Erken erişim makale	20
Bildiri	64
İnceleme	6

WoS veri tabanında 1993 yılından 22 Temmuz 2023 tarihine kadar toplam 655 adet kayıtlı veriye ulaşılmıştır. Verilerin büyük çoğunluğu (558 adet) makale olup, yıllık yüzde 7,98'lik bir yayın artış oranı bulunmaktadır. Ortalama atıf sayısı çalışma başına 21,3, her bir çalışmada iş birliği yapılan yazar sayısı 2,28 ve yazarlar arasında uluslararası iş birliği oranı yüzde 30,23'tür. 655 adet çalışmanın yayınlandığı dergi ve kitap sayısı ise 272'dir.

3.2. Yıllık Bilimsel Üretim

1993-22.07.2023 tarihleri arasında WoS veri tabanında bulunan yayın sayısı bir diğer ifadeyle zaman içindeki bilimsel üretim miktarı Tablo 2'de sunulmuştur.

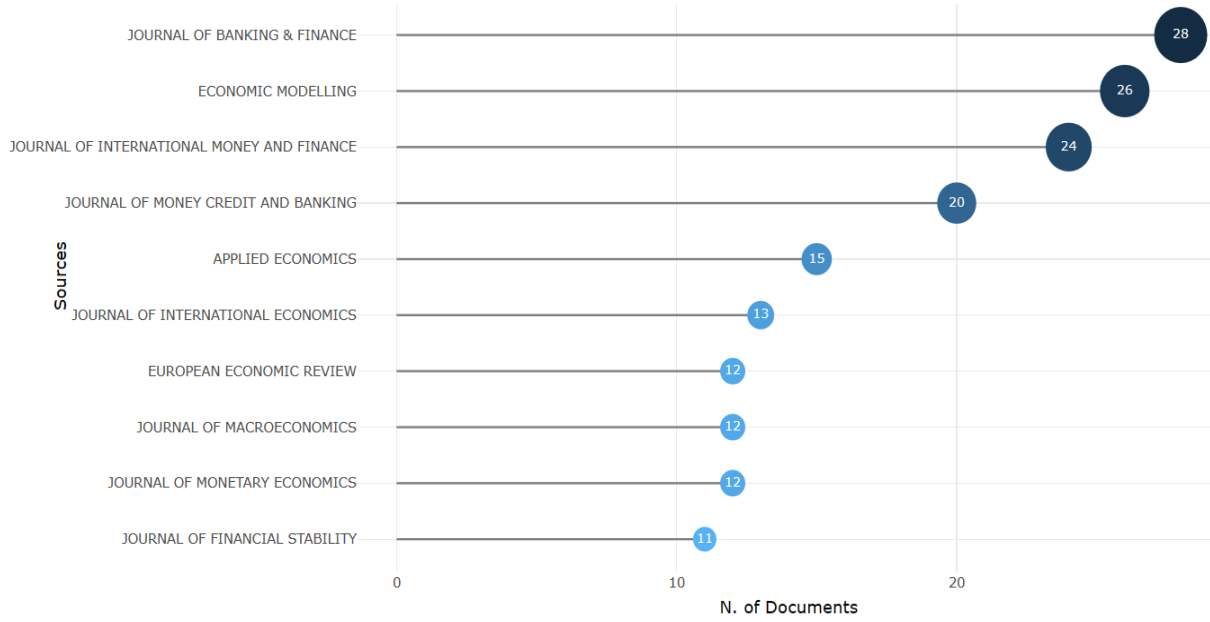
Tablo 2 Yıllık Çalışma Sayısı

Yıl	Çalışma Sayısı	Yıl	Çalışma Sayısı	Yıl	Çalışma Sayısı
1993	3	2003	11	2013	41
1994	1	2004	11	2014	36
1995	3	2005	9	2015	28
1996	2	2006	12	2016	32
1997	1	2007	13	2017	32
1998	3	2008	20	2018	46
1999	3	2009	22	2019	44
2000	8	2010	17	2020	56
2001	3	2011	23	2021	54
2002	8	2012	26	2022	57
				2023(22.07.2023 tarihine kadar)	30

1993 yılında başlayan yayınlar ilk on yılın sonunda 35 adet olmuştur. İkinci on yıldaki (2003-2012) yayın sayısı büyük bir artışla 164 adete ulaşmıştır. 2023 yılı hariç son on yıldaki (2013-2022) yayın sayısı ise 426 adettir. Bilimsel üretim miktarındaki artış, konunun hala yazarlar tarafından cazip ve ele alınan bir konu olduğunu ifade etmektedir.

3.3. Yayın Kaynakları, Yayınların Dergilere Dağılımı ve En Çok Atıf Alan Dergiler

Parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalı konusuyla ilgili en çok yayının yapıldığı ilk 10 dergi aşağıdaki Şekil 1'de gösterilmektedir.

Şekil 1 En Çok Yayın Yapılan İlk 10 Dergi

İlk dört dergi; Journal of Banking and Finance, Economic Modelling, Journal of International Money and Finance, Journal of Money Credit and Banking isimli dergilerdir.

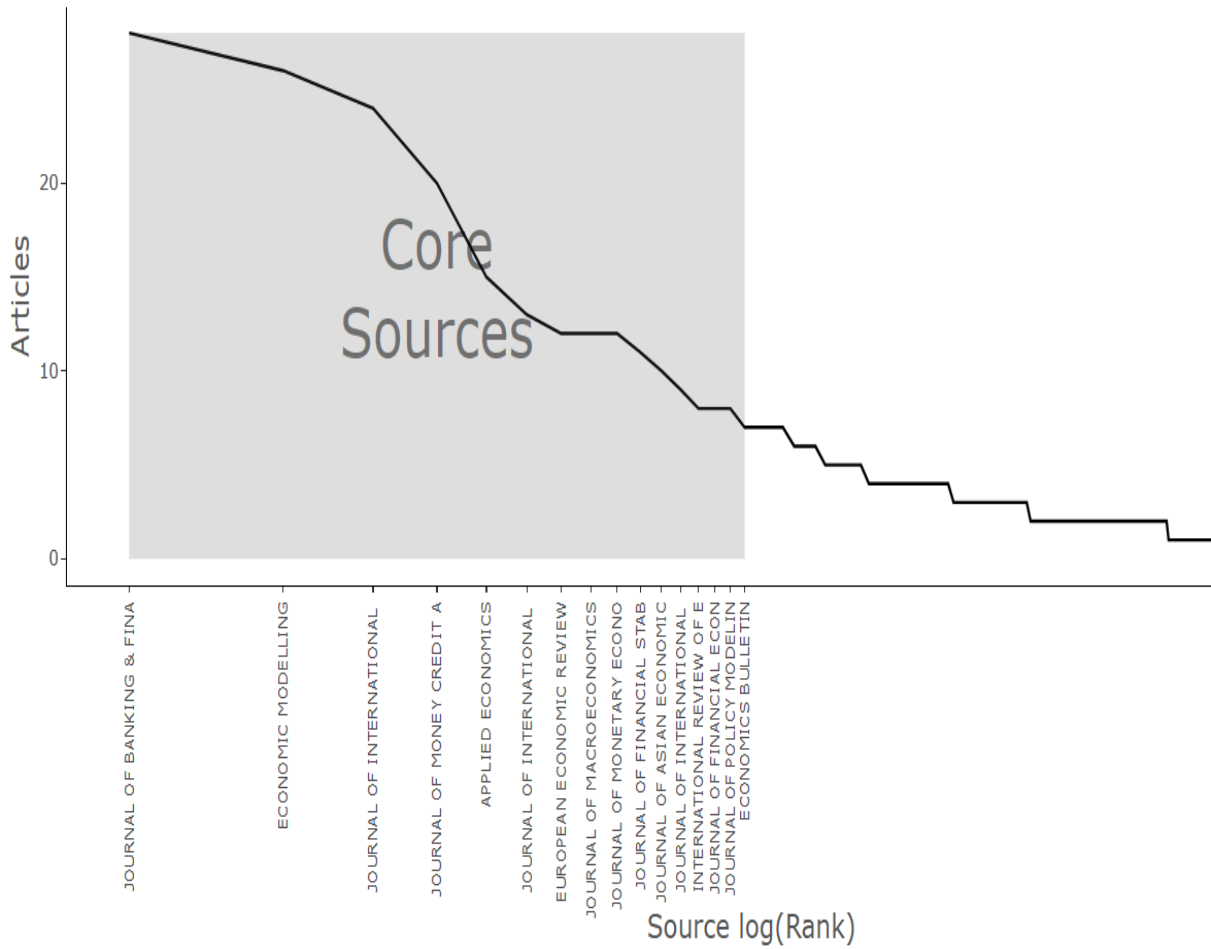
Yapılan çalışmaların dergilere dağılımında Bradford Yasası (1934) olarak isimlendirilen bir ölçüt kullanılmaktadır. Bu yasaya göre spesifik bir konudaki çalışmaların üçte biri çekirdek bir dergi grubunda yayınlanmakta ve bu çekirdek dergi grubuna “Birinci Alan” adı verilmektedir. Bu gruba göre daha fazla sayıda dergiden oluşan gruba ise “İkinci Alan” adı verilmektedir. Kalan son alanda ise çok daha fazla sayıda dergi ilgili alandaki çalışmaların kalan son üçte birini yayınlamakta ve bu gruba da “Üçüncü Alan” adı verilmektedir (Şimşir, 2021: 23). Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusuyla ilgili en çok yayın yapılan ilk 20 dergi ve bu dergilerdeki makale sayıları ile yayın sayısına göre birinci alandaki dergiler Tablo 3’de gösterilmektedir.

Tablo 3 Yıllık Bilimsel Üretime En Yüksek Katkıyı Sağlayan İlk 20 Dergi ve Makale Sayıları

Sıra	Dergiler	Makale Sayısı	Alan
1	Journal of Banking and Finance	28	Birinci Alan
2	Economic Modelling	26	
3	Journal of International Money and Finance	24	
4	Journal of Money Credit and Banking	20	
5	Applied Economics	15	
6	Journal of International Economics	13	
7	European Economic Review	12	
8	Journal of Macroeconomics	12	
9	Journal of Monetary Economics	12	
10	Journal of Financial Stability	11	
11	Journal of Asian Economics	10	
12	Journal of International Financial Markets Institutions and Money	9	
13	International Review of Economics and Finance	8	
14	Journal of Financial Economics	8	

15	Journal of Policy Modeling	8	İkinci Alan
16	Economics Bulletin	7	
17	Emerging Markets Finance and Trade	7	
18	Empirical Economics	7	
19	Research In International Business and Finance	7	
20	Economics Letters	6	

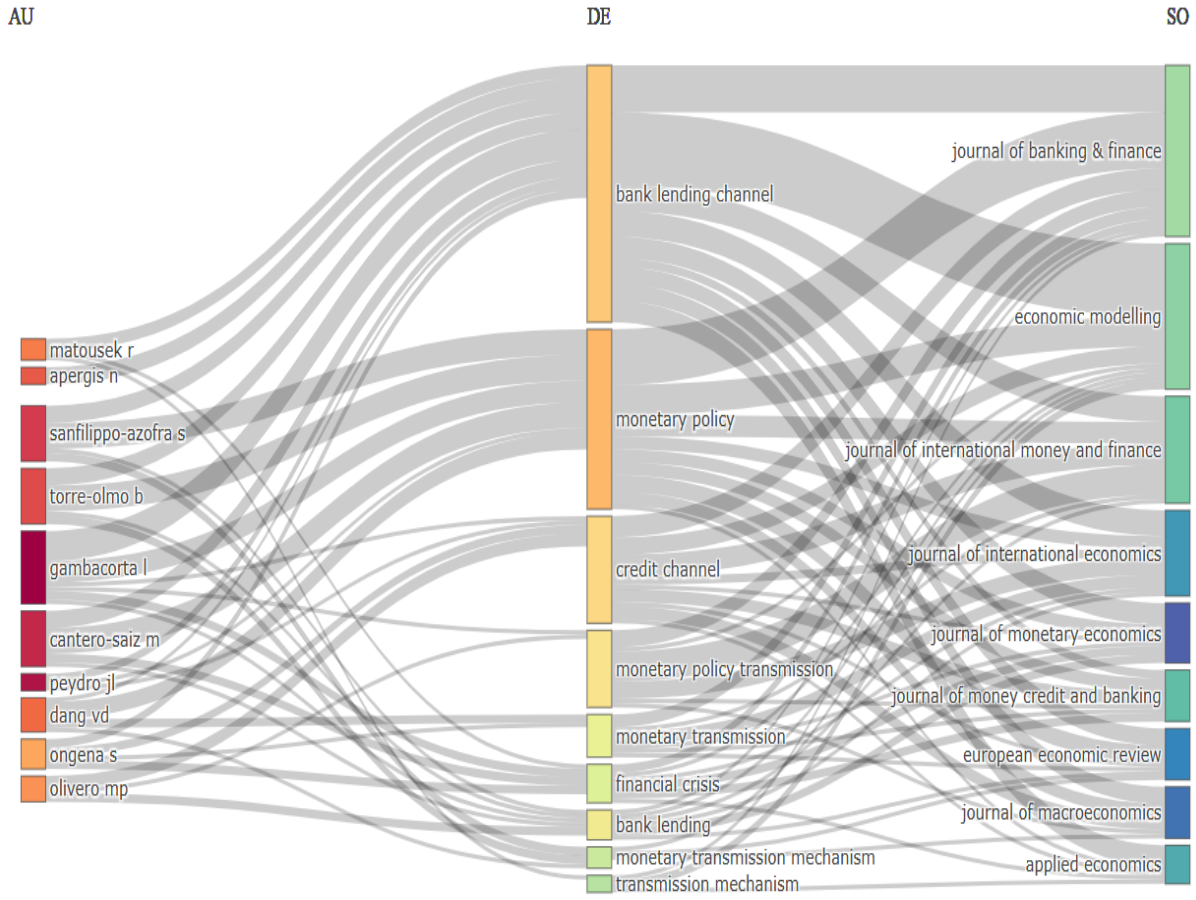
İlk 16 dergi birinci alandaki dergilerdir. Bu “Birinci Alan”daki dergilerde yayınlanan çalışma sayısı toplam çalışma sayısının üçte birini kaplamaktadır. Bradford Yasasına göre çekirdek grupta (Birinci Alan) olan dergilerin grafik dağılımı Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2 Bradford Yasasına Göre Çekirdek Gruptaki (Birinci Alan) Dergilerin Dağılımı

Bibliometrik R yazılımı içeriğinde kullanılan Biblioshiny programı, WoS veri tabanından indirilen verilerin farklı şekillerde analiz edilmesine de imkân vermektedir. Bu analiz yöntemlerinden birisi Sankey Grafiği olarak adlandırılan Üç Alan Çizimi (Three field plot) olup, bu çizim ilgili konu kapsamındaki verilerin sol, orta ve sağ tarafına farklı kriterlerin seçilip görselleştirmesini sağlamaktadır. Sankey diyagramında yer alan her düğümün boyutu, temada kullanılan anahtar kelime sayısına karşılık gelmektedir. Komşu çalışma zaman dilimlerindeki temalar, araştırma konuları arasındaki zamansal tutarlılığı göstermek için birbirine bağlanmıştır. Çizimin sahip olduğu genişlik ve renkler ise diğer görsel unsurlardır. Genişlik, anahtar kelimelerin sayısını belirtmede kullanılırken, iki tema arasındaki örtüşme ne kadar belirginse, çizgi kalınlığı da o kadar fazla görünür. Görseldeki renklere göre farklı araştırma konuları birbirinden

ayrıştırılabilir (Kaushal vd., 2021: 19). Şekil 3’de parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusyla ilgili ilk 10 yazar sol tarafta, ilgili anahtar kelimeler ortada ve çalışmaların yayınlandığı dergiler sağ tarafta yerleştirilmiştir.

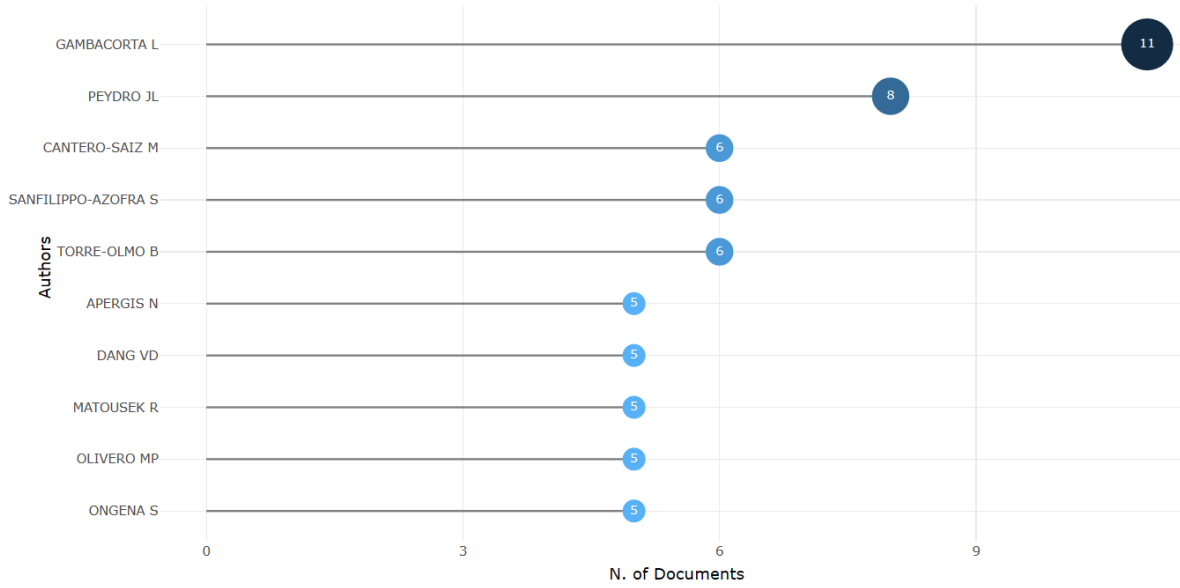

Şekil 3 Üç Alan Çizimi

Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusyla ilgili en etkili yazarın *Gambacorta, L.* olduğu görülmektedir. Konuyla ilgili olarak orta sütunda yer alan bank lending channel anahtar kelimesi seçildiğinde alanla ilgili en etkili üç dergi sırasıyla *Economic Modelling*, *Journal of Banking and Finance* ve *Journal of International Money and Finance* olduğu tespit edilmiştir.

3.4. Yazarların Bilimsel Üretkenlikleri

Birçok alanda olduğu gibi parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusyla ilgili yazarların bilimsel üretkenlikleri yazarların yayın sayısı, atıf sayısı ve bunlara ilişkin geliştirilen çeşitli indekslerle yapılabilir. Şekil 4’te parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusyla ilgili ilk 10 yazarın makale sayıları gösterilmektedir.

Şekil 4 İlk 10 Yazar ve Makale Sayıları

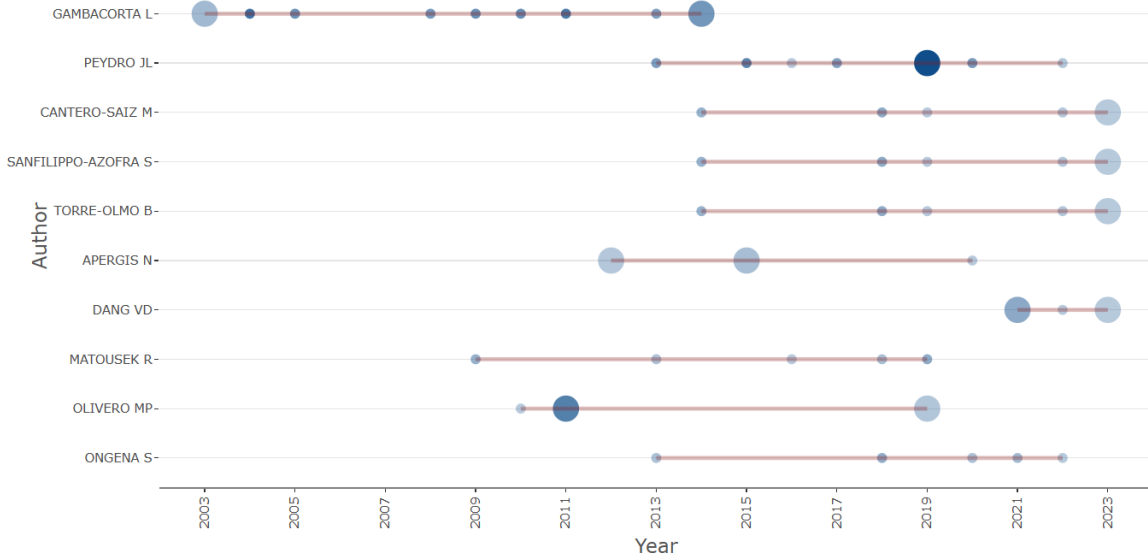
Gambacorta, L. ve Peydro, J.L. isimli yazarlar parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalı konusuyla ilgili önde gelen ilk iki yazardır. Konuyla ilgili üretkenlik düzeyi en yüksek ilk 10 yazarın üretkenlik verileri Tablo 4’de gösterilmektedir.

Tablo 4 İlk 10 Yazarın Bilimsel Üretkenlikleri

Sıra	Yazar	Yayın Yapma Başlangıcı	Yayın Sayısı	Toplam Atıf Sayısı	h_index	g_index	m_index
1	GAMBACORTA L	2003	11	1193	10	11	0,476
2	PEYDRO JL	2013	8	339	6	8	0,545
3	EHRMANN M	2003	4	279	4	4	0,19
4	JEON BN	2011	4	191	4	4	0,308
5	KISHAN RP	2000	4	524	4	4	0,167
6	MATOUSEK R	2009	5	108	4	5	0,267
7	ONGENA S	2013	5	53	4	5	0,364
8	OPIELA TP	2000	4	521	4	4	0,167
9	WORMS A	2003	4	115	4	4	0,19
10	ALTUNBAS Y	2002	3	365	3	3	0,136

İlk sırada olan yazarın yayın sayısının yanı sıra 11 yayına aldığı atıf sayısının ikinci sıradaki yazarın yaklaşık olarak dört katıdır. Diğer kriterler açısından da ilk sıradaki yazar sıralamada oldukça öndedir. Bilimsel üretkenlik açısından ilk 10 içerisinde onuncu sırada Altunbas, Y. isimli bir Türk akademisyen de bulunmaktadır. Altunbas, 3 yayını olmasına karşın toplam atıf sayısında oldukça başarılı olup (365 atıf), dördüncü sırada bulunmaktadır.

Yazarların bilimsel üretkenlikleri, ilk yayın yılından son yaptığı yayın yılına kadar tutarlı bir şekilde bilimsel üretkenliklerinin bir zaman çizelgesi üzerinde gösterilmesiyle de değerlendirilebilir. Şekil 5’de parasal aktarım mekanizmasının kredi kanalı konusuyla ilgili önde gelen ilk 10 yazarın zaman çizelgesi üzerindeki bilimsel üretkenliği gösterilmektedir.

Şekil 5 İlk 10 Yazarın Üretkenliği Zaman Çizelgesi Üzerindeki Gösterimi

Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusuyla ilgili ilk 10 içinde yer alan önde gelen yazarlar 2003 yılından itibaren yayın yapmaya başlamıştır. Şekildeki daireler ilgili yıldaki yayını, dairelerin büyüklüğü de ilgili yıldaki yayının sayısını göstermektedir. Dairenin renk yoğunluğu da yıllık atıf sayısı ile orantılı bir büyüklüğe sahiptir. En çok yayın yapan yazar olan Gambacorta ilk yayını 2003, son yayını ise 2014 yılında yapmıştır. Konuyla ilgili bilimsel üretkenliği bu süre zarfında devam etmiştir. Şekilde görülen çizginin uzunluğu ve daire sayısı ilgili konuda çalışan yazarların belirli bir yayın yapma ritmini yakaladığını göstermektedir.

3.5. En Üretken Ülkeler ve Kurumlar

Yazarların ülkesine ve kurumlarına göre üretkenlikleri makale sayısı, aldıkları atıf sayısı gibi çeşitli kriterlere göre değerlendirilebilir. Tablo 5'de makale sayısına göre en üretken ilk 10 ülke gösterilmektedir.

Tablo 5 En Üretken İlk 10 Ülke ve Yayın Sayısı

Sıra	Ülke	Yayın Sayısı
1	ABD	272
2	Çin	128
3	Birleşik Krallık	123
4	Almanya	66
5	İspanya	64
6	İtalya	58
7	Fransa	43
8	Türkiye	39
9	Japonya	32
10	Hollanda	32

ABD yayın sayısı açısından birinci sıradadır. İkinci ve üçüncü sırada olan Çin ve İngiltere de kredi kanalı konusuyla ilgili yayınların yapıldığı önde gelen ülkelerdir. Makale sayısına göre en üretken ilk 10 kurum ise Tablo 6'da sıralanmıştır.

Tablo 6 En Üretken İlk 10 Kurum

Sıra	Kurum	Makale Sayısı
1	INT MONETARY FUND	17
2	UNIV CANTABRIA	15
3	FED RESERVE BOARD	14
4	RES DEPT	14
5	BANKING UNIV HO CHI MINH CITY	10
6	NOTREPORTED	9
7	UNIV POMPEU FABRA	9
8	UNIV GRONINGEN	8
9	UNIV NOTTINGHAM	8
10	DREXEL UNIV	7

Uluslararası Para Fonu (IMF) kurumuna bağlı yazarlar tarafından yapılan yayın sayısının ilk sırada olduğu görülmektedir. Bilimsel üretkenliğin değerlendirilmesinde yapılan yayınlara alınan atıf sayısı da önemli bir kriterdir. Toplam atıf sayısına göre ülkeler, ilk 20 sıradaki ülkeler ve atıf sayıları Tablo 7’de analiz edilmektedir.

Tablo 7 Toplam Atıf Sayısına Göre Ülkeler

Sıra	Ülke	Toplam Atıf Sayısı	Sıra	Ülke	Toplam Atıf Sayısı
1	ABD	6359	11	Japonya	181
2	Birleşik Krallık	1187	12	Türkiye	150
3	İtalya	926	13	Tayland	137
4	Almanya	760	14	Norveç	123
5	Hollanda	427	15	Portekiz	118
6	Çin	343	16	Malezya	117
7	İsviçre	322	17	Finlandiya	110
8	İspanya	302	18	Vietnam	108
9	Belçika	210	19	Singapur	95
10	Fransa	197	20	Avustralya	79

Yayınların aldığı toplam atıf sayısında özellikle ABD diğer ülkelere göre oldukça öndedir. Bu listede Türkiye’den yazarların yaptığı yayınlara aldığı atıf sayısı 150 olup, Türkiye 12. sırada bulunmaktadır.

3.6. Anahtar Kelime Analizi

Anahtar kelime analizi için toplam 655 belge içinde bulunan toplam 1204 adet anahtar kelime analiz edilmiştir. Tablo 8’de kredi kanalı konusyla ilgili literatürde en sık kullanılan ilk 50 anahtar kelime listesi ve sıralaması gösterilmektedir.

Tablo 8 Parasal Aktarım Mekanizmasında Kredi Kanalı Konusyla İlgili Literatürde En Sık Kullanılan Anahtar Kelimeler

Sıra	Anahtar Kelimeler	Görülme Sıklığı	Sıra	Anahtar Kelimeler	Görülme Sıklığı
1	transmission	149	26	rates	20
2	monetary-policy	113	27	tests	20
3	credit	104	28	bank lending channel	18

4	impact	55	29	demand	18
5	panel-data	54	30	information	18
6	credit channel	51	31	prices	18
7	channel	47	32	risk-taking	18
8	risk	44	33	debt	17
9	policy	42	34	firms	17
10	market	41	35	lending channel	17
11	investment	40	36	finance	16
12	money	40	37	say	16
13	shocks	36	38	consumption	15
14	growth	35	39	credit conditions	15
15	model	35	40	funds	15
16	competition	32	41	transmission mechanism	15
17	behavior	31	42	inflation	14
18	interest-rates	28	43	liquidity shocks evidence	14
19	constraints	27	44	management	14
20	models	27	45	external finance	13
21	liquidity	26	46	international transmission	13
22	crisis	24	47	financial crisis	12
23	determinants	24	48	Identification	12
24	markets	22	49	transmission evidence	12
25	agency costs	20	50	business cycles	11

En sık kullanılan anahtar kelime 149 sıklıkla aktarım kelimesidir. Bu anahtar kelimeyi para politikası (113) ve kredi (104) kelimeleri takip etmektedir. Bu üç anahtar kelime ilgili literatürün ana temasını da ifade etmektedir.

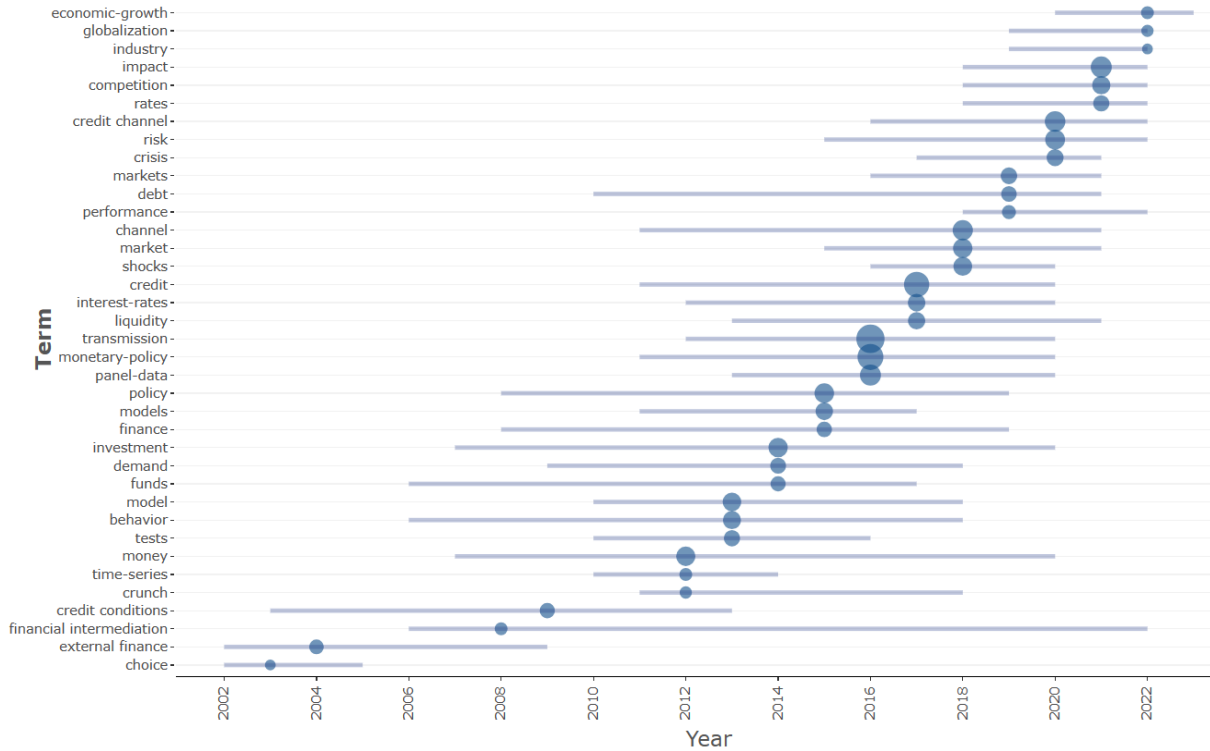
Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusuyla ilgili literatür Bibliometrix programında oluşturulan kelime bulutuyla da gösterilebilmektedir. Şekil 6'da yer alan kelime bulutunda parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusuyla ilgili literatürde daha sık kullanılan anahtar kelimeler daha büyük fontta gösterilmektedir.

Şekil 6 Kelime Bulutu

Şekil 6 incelendiğinde Tablo 8’de belirtilen sıralama ile tutarlı bir şekilde sırasıyla *aktarım*, *para politikası* ve *kredi* kelimelerinin belirgin bir şekilde ön planda olduğu görülmektedir.

Anahtar kelime analiziyle parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusuyla ilgili zaman içerisinde literatürde ön plana çıkan kelimelerden hareketle literatürde en çok ele alınan konulara (trend topic) ilişkin analiz sonuçları da elde edilmiştir. Şekil 7’de zaman içerisinde ilgili literatürde en çok ele alınan konulara (trend topic) ilişkin Bibliometrix programı analiz sonuçları gösterilmektedir.

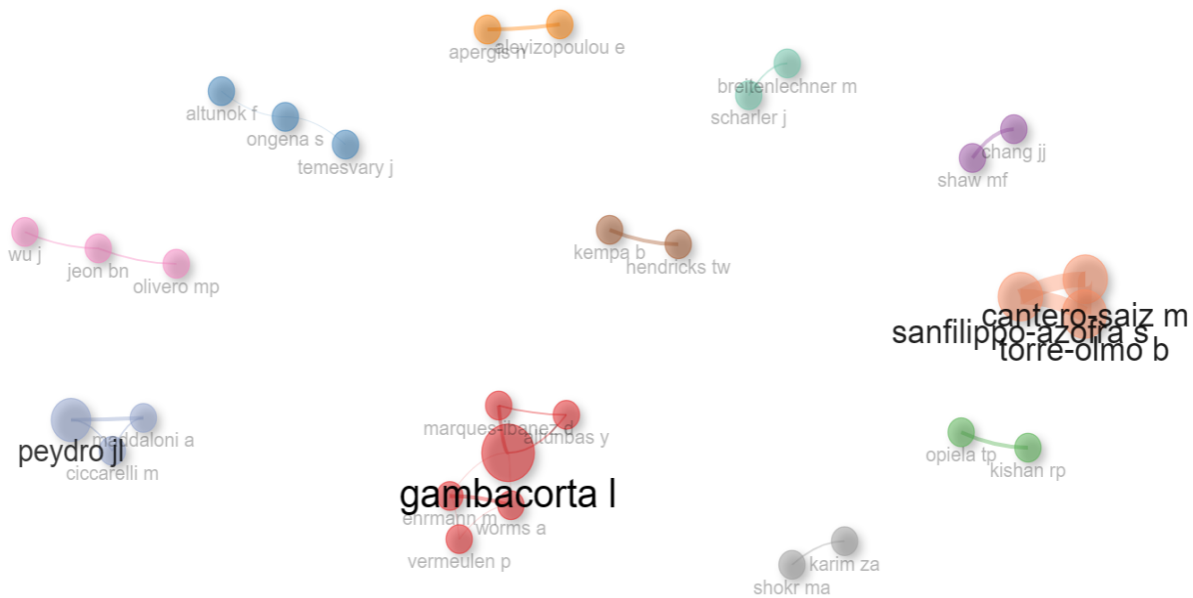

Şekil 7 Zaman İçinde Kredi Kanalıyla Birlikte Ön Plana Çıkan Konular (Trend Topics)

2002-2010 yılları arasında sırasıyla kredi koşulları, finansal aracılık, dış finansman, ve seçim anahtar kelimelerine ilişkin yayınlar ön planda iken, 2010-2020 yılları arasında sırasıyla kriz/sıkılaştırma (crunch), zaman serisi, para, test, davranış, model, para kaynağı, talep, yatırım, finans, model, politika, panel veri, para politikası, aktarım, likidite, faiz oranları, kredi, şoklar, piyasa, kanal, performans, borç, piyasalar anahtar kelimelerinin, 2020 yılı sonrasında ise sırasıyla kriz, risk, kredi kanalı, faiz oranı, rekabet, etki, sektör, küreselleşme ve ekonomik büyüme anahtar kelimelerine ait yayınlara yönelik bir trendin olduğu tespit edilmiştir.

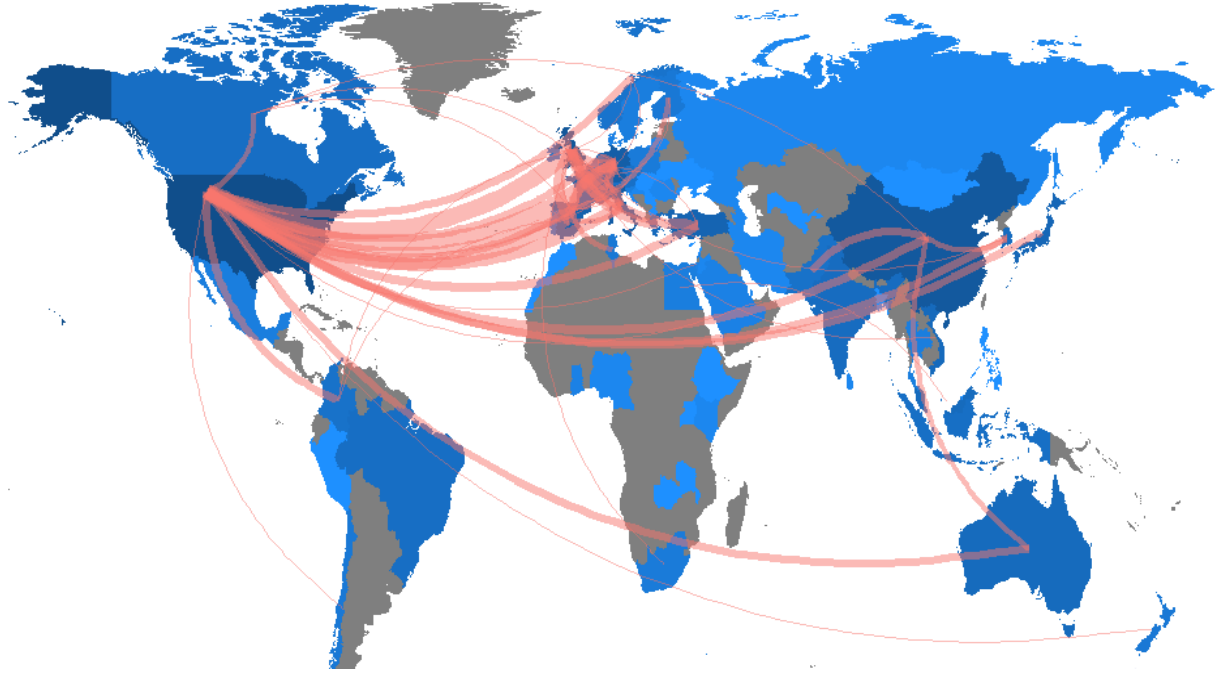
3.7. Entelektüel İş Birliği Durumu

Entelektüel iş birliği yazarlar ve yazarların ait olduğu ülkeler arasındaki iş birliği açısından incelenebilir. Bibliyometrix R programı aracılığıyla ortaya konabilen bu iş birliklerinden yazarlar arası iş birliği Şekil 8'de gösterilmektedir.

Şekil 8 Yazarlar arası iş birliği

Yazarlar arasında belirli iş birlikleri oluşmuştur ve özellikle belirli yazarlar arasında ikili ve üçlü iş birlikleri yapılarak yayınlar üretilmektedir. Şekil 9'da ise ülkeler arasındaki iş birliği dünya haritası üzerinde gösterilmektedir.

Şekil 9 Ülkeler Arasındaki İş Birliği Ağı

İş birliklerinin merkezinde ABD vardır. ABD’de ile olan iş birliğinin başta Avrupa ülkeleri olmak üzere uzak doğu ülkeleri ile de yapıldığı ifade edilebilir. Tablo 9’da Türkiye ve diğer ülkelerdeki yazarlar arasındaki iş birliği ve bu iş birliklerinin yönü sunulmaktadır.

Tablo 9 Türkiye ile Diğer Ülkelerdeki Yazarlar Arasındaki İş birliği

Nereden	Nereye	Sıklık	Nereden	Nereye	Sıklık
Türkiye	Belçika	2	Fransa	Türkiye	1
Türkiye	Lüksemburg	1	Almanya	Türkiye	1
Türkiye	Hollanda	1	İspanya	Türkiye	1
Türkiye	İsviçre	1	Birleşik Krallık	Türkiye	6
			ABD	Türkiye	5

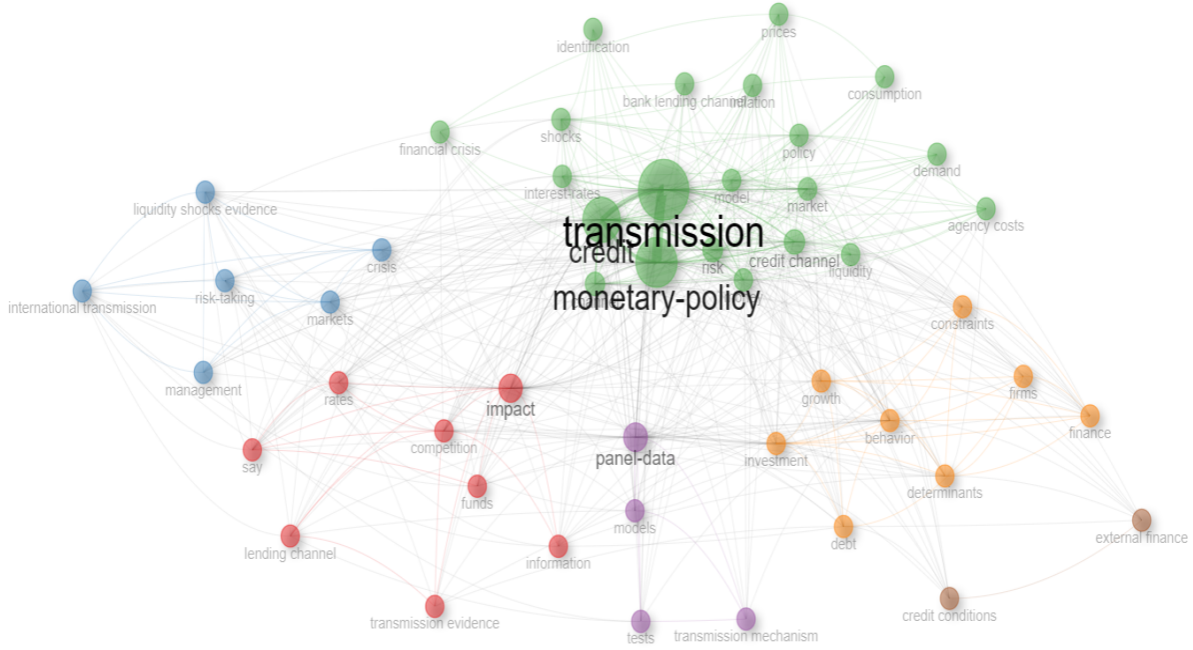
Türkiye’den yazarlar sırasıyla Belçika, Lüksemburg, Hollanda ve İsviçre’den yazarlarla iş birliği yapmıştır. Fransa, Almanya ve İspanya’dan yazarlar Türkiye’den yazarlarla bir iş birliği yaparken, en fazla sayıda iş birliği ABD (6) ve İngiltere’deki (5) yazarlarla yapılmıştır.

3.8. Kavramsal Yapı

Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusunun kavramsal yapısı ağ yaklaşımı, tematik harita ve faktör analizi yöntemleri ile ele alınacaktır.

3.8.1. Ağ Yaklaşımı

Ağ yaklaşım analizi sonucunda parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı ile ilgili literatürde ön plana çıkan kelimeler ağı ortaya konmaktadır. Bu analiz sonucu Şekil 10’da sunulmaktadır.

Şekil 10 Birlikte Oluşum Ağı

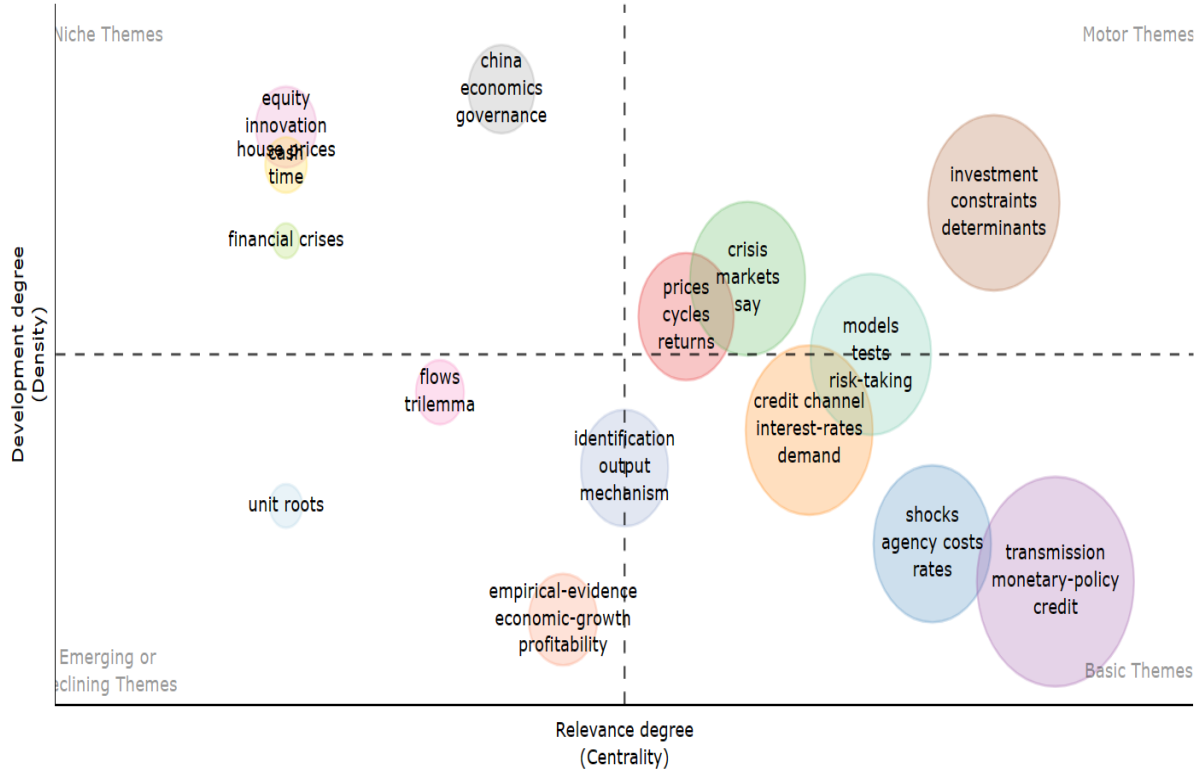
Birlikte oluşum ağı; aktarım, para politikası ve kredi anahtar kelimeleri üzerinde yoğunlaşmaktadır.

3.8.2. Tematik Harita

Tematik harita, parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusunda WOS veri tabanından çekilen yayınların anahtar kelimelerine göre oluşmaktadır. Tematik haritada görülen dairelerin büyüklüğü ilgili konudaki anahtar kelimelerin kullanılma sıklığına göre oluşmaktadır (Sarı Aytekin, 2022: 328-329). Tematik haritada kavramsal yapıyı oluşturan kümeler yatay olarak (x eksenı boyunca) artan merkezîyet sırasına göre ve dikey olarak (y eksenı boyunca) yoğunluk sırasına göre sıralanarak elde edilmektedir (Callon vd., 1991: 165). Bu kümeler 4 ayrı tema olarak aşağıdaki gibi isimlendirilip açıklanabilir (Aria vd., 2020: 821-822):

- Sağ üst kadrındaki temalar, yüksek merkezîlik ve yüksek yoğunluk ile karakterize edilen motor temalar olarak adlandırılmaktadır. Bu bölümde bulunan temalar, ilgili araştırma alanı için geliştirilmiş önemli temalardır.
- Sağ alt kadrındaki temalar, yüksek merkezîlik ve düşük yoğunluk ile karakterize edilen temel ve çapraz temalar olarak adlandırılır. Bu temaların alan için önemli olduğu ve alanın farklı araştırma alanları ile çapraz olan genel konuları ilgilendirdiğini ifade etmektedir.
- Sol alt kadrındaki temalar, düşük merkezîliğe ve düşük yoğunluğa sahip, başka bir ifadeyle zayıf gelişmiş ve marjinal olan, yükselen veya azalan temalar olarak açıklanmaktadır.
- Sol üst kadrındaki temalar, iyi gelişmiş iç bağlantılara (yüksek yoğunluk) ancak önemsiz dış bağlantılara (düşük merkezîlik) sahip, yüksek düzeyde gelişmiş ve niş temalar olarak ifade edilmektedir. Bu, alan için sınırlı öneme sahip oldukları anlamına da gelmektedir.

Şekil 11'de parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı ile ilgili tematik harita gösterilmektedir.

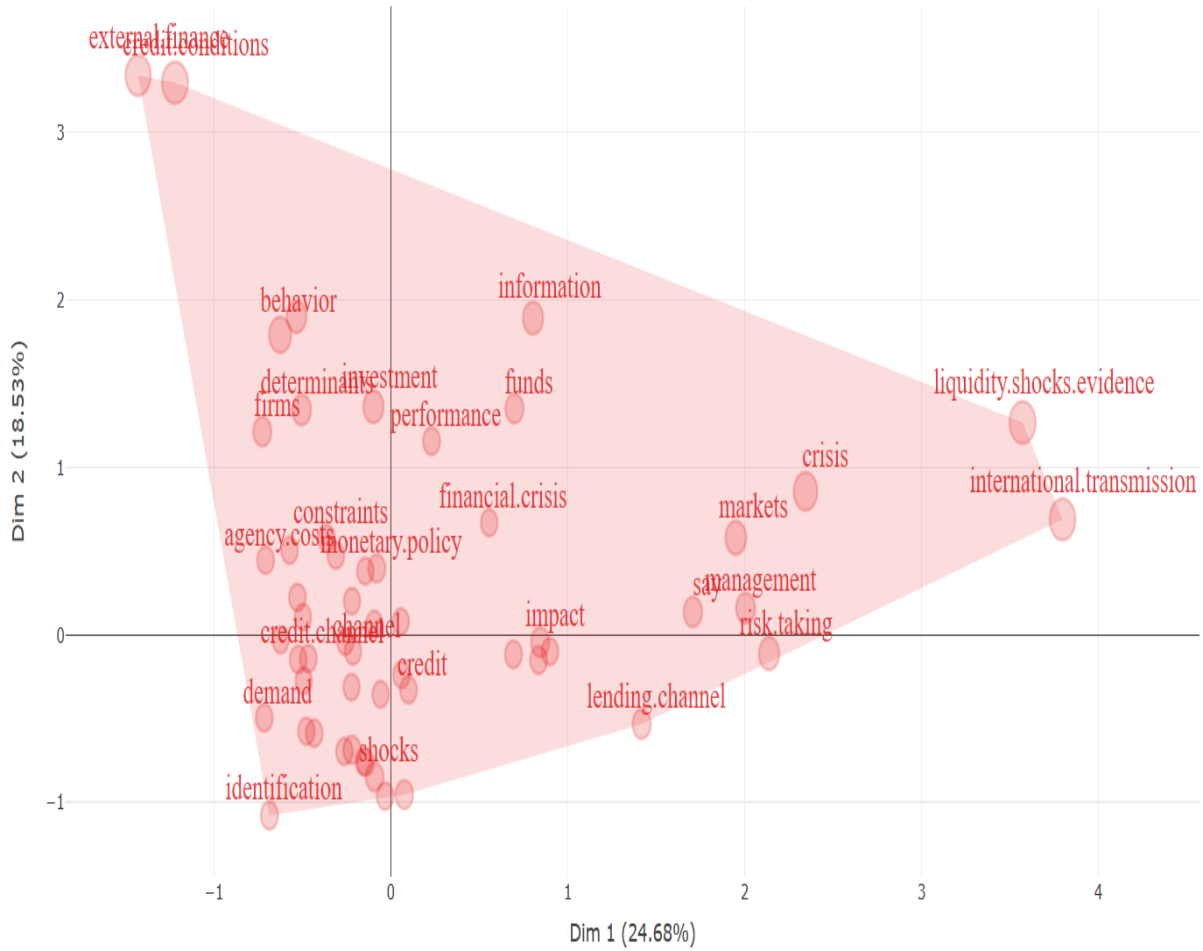

Şekil 11 Tematik Harita

Sağ üst kadranda yer alan motor temaların özellikle yatırım, kısıtlamalar ve belirleyiciler anahtar kelimelerinin parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalının önemli temaları olduğu ifade edilebilir. Bu motor temalara krizler, piyasalar, fiyatlar, döngüler ve getiriler de eklenebilir. Sağ alt kadranda temel temalar arasında yer alan aktarım, para politikası ve kredi temaları temel temalar içinde büyük bir yer kaplayan ve alanın farklı araştırma alanlarını ilgilendiren temalarıdır. Bu temel temalar arasında şoklar, temsilci maliyetleri ve faiz oranları ile risk alma, kredi kanalı, faiz oranları ve talep tema grupları vardır. Sol üst kadranda yer alan niş temalar ise özkaynak, inovasyon, konut fiyatları, zaman, finansal krizler, Çin, ekonomiler ve hükümet temalarından oluşmaktadır. Sol alt kadranda yer alan gelişen temalar ise birim kök, nakit akışı, imkansız üçleme, ampirik kanıt, tanımlama, çıktı, mekanizma, ekonomik büyüme, karlılık gibi temalardan oluşmaktadır.

3.8.3. Faktör Analizi

Bibliometrix programında parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusunun kavramsal yapısı çoklu uygunluk analizi (MCA) ile de ortaya konabilmektedir. Bu analiz, çok değişkenli kategorik veriler için kullanılan keşfedici çok değişkenli bir analizdir. Analiz sonucunda anahtar kelimeler iki boyutlu bir harita üzerinde gösterilmektedir (Thomas ve Gupta, 2021: 4). Şekil 12'de WoS'da taranan yayınlara bağlı olarak parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusunda ortaya çıkan kavramsal yapı gösterilmektedir.

Şekil 12 Kavramsal Yapı

Analiz edilen yayınlar tek bir kümede gruplanmaktadır. Elde edilen analiz sonuçları, şekilde görülen noktaların karşılaştırmalı yerleşimi temelinde açıklanmaktadır. İlişkili anahtar kelimeler haritada yakın noktalarda bulunur. Şekil 12’de dış finansman ve kredi koşulları kelimeleri; likidite şokları ve uluslararası aktarım kelimeleri; risk alma, banka kredi kanalı, yönetim, söz, piyasalar ve kriz kelimeleri; kredi, kredi kanalı, talep, şoklar ve tüketim kelimeleri; para politikası, temsilci maliyetleri, kısıtlamalar ve finansal krizler kelimelerinin; firmalar, davranış, performans, yatırım, belirleyiciler, para kaynağı ve bilgi kelimeleri bir faktör yapısı içerisinde birbirlerine yakın konumlanmaktadır.

Sonuç

Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı literatürünün incelendiği bu çalışmada ilgili literatürde öne çıkan dergiler, yazarlar, kurumlar, ülkeler ve özellikle kavramsal yapı analizinde hangi konuların birlikte çalışıldığı ve ortaklık yapıldığı ortaya konmuştur. Ayrıca tematik harita ile ilgili literatürdeki motor temalar, temel temalar, niş temalar ve yükselen/düşüşte olan temalar belirlenmiştir. Bu analiz sonucunda 1993-2023 arasını gösteren alanın bir resmi ortaya konmuştur.

Web of Science veri tabanından 655 belgenin analizi sonucunda ilk yayının (WOS’taki ilk yayın) 1993 yılında olduğu, sonrasında ilk on yılda 35 adet yayın, ikinci on yılda 164 yayın ve son on yılda 426 yayın (2023 yılı hariç) yapıldığı görülmektedir. Bu durum, konunun ve etrafında oluşan literatürün ilgili yazarlar açısından hala ilgi çekici olduğunu göstermektedir.

Çekirdek dergi grubu içerisinde bulunan *Journal of Banking and Finance*, *Economic Modelling*, *Journal of International Money and Finance*, *Journal of Money Credit and Banking* isimli ilk dört dergi, yılda yirminin üzerinde makalenin yayınlandığı ve birinci alan dergi grubu içerisinde yer alan parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalıyla ilgili öne çıkan dergilerdir.

En etkili yazarlar içerisinde Gambacorta, L. isimli yazar ön plana çıkmaktadır. Bu yazarın 2003-2014 yılları içerisindeki 11 yayını bulunmaktadır. Yazarın yayınları incelendiğinde Euro bölgesinde para politikasının etkileri (Ehrmann vd., 2003), asimetrik banka kredi kanalları ve ECB para politikası (Gambacorta, 2003), banka sermayesinin kredi davranışına etkileri (Gambacorta ve Mistrulli, 2004), banka kredi kanalı (Gambacorta, 2005), bankaların faiz oranlarını nasıl etkilediği (Gambacorta, 2008), güvenlik ve banka kredi kanalı (Altunbas vd., 2009), banka riski ve para politikası (Altunbas vd., 2010), banka kredi kanalı ve krizlerden dersler (Gambacorta ve Marques-Ibanez, 2011); kurtarma paketleri ve banka kredileri (Brei vd., 2013); para politikasının etkileri (Gambacorta ve Signoretti, 2014); banka heterojenliği ve faiz oranlarının oluşumu (Gambacorta ve Mistrulli, 2014) konularında çalışmaktadır. Gambacorta, L. isimli yazarı 8 adet yayını ile ikinci sırada olan Peydro, J.L. isimli yazar takip etmektedir. İlk 10 yazar içerisinde Altunbas, Y. isimli Türk yazar üç yayınlı onuncu sırada yer almıştır. 2009 ve 2010 yıllarında Gambacorta ile birlikte yayın üreten Altunbas 2002 yılında ortak yazarlı çalışma da yapmıştır. Bu çalışmada Altunbas vd. (2002) Avrupa'da banka kredi kanalının işleyişini incelemiştir.

Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı ile ilgili yayınların yapıldığı ülkeler içerisinde ABD yayın sayısı açısından büyük bir farkla öndedir, bu ülkeyi Çin ve İngiltere izlemektedir. En üretken kurumlar listesinde ise üniversitelerin yanı sıra Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Amerikan Merkez Bankası da bulunmaktadır. Yayınların aldığı toplam atıf sayısında ABD 6359 atıf sayısı ile ilk sıradadır. Türkiye'den yazarların yaptığı yayınlara aldığı atıf sayısı 150 olup, Türkiye en üretken ülkeler sıralamasında 12. sırada bulunmaktadır.

Parasal aktarım mekanizmasında kredi kanalı konusuyla ilgili literatürde en sık kullanılan anahtar kelimeler aktarım, para politikası ve kredi kelimeleri olup, bu anahtar kelimeler ilgili literatürün ana temasını da oluşturmaktadır.

Entelektüel iş birliği konusunda özellikle belirli yazarlar arasında ikili ve üçlü iş birlikleri söz konusudur. ABD çıkışlı iş birlikleri Avrupa ve Uzakdoğu ile yapılmaktadır. Türkiye'den yazarların iş birliklerine bakıldığında ise Türkiye'den diğer ülkelere yönelik iş birliğinin beş, diğer ülkelerden Türkiye'deki yazarlara yönelik iş birliğinin on dört olduğu tespit edilmiştir. Bu anlamda Türk yazarların bu konuda daha aktif olmaları, iş birliği potansiyellerini arttırmaları önerilebilir.

Kavramsal yapıdaki değişimler ele alındığında, özellikle yatırım, kısıtlamalar ve belirleyiciler anahtar kelimelerinin kredi kanalı konusundaki motor temalar olarak açıklanan önemli temalar olduğu ifade edilebilir. Temel temalar olarak ise aktarım, para politikası ve kredi temaları temel temalar içinde önemli bir yer kaplamaktadır. Bu temel temalara şoklar, temsilci maliyetleri tema grubu ile risk alma kanalı, kredi kanalı, faiz oranları ve talep temalarından oluşan diğer bir tema grubu eklenebilir. Niş temalar ise özkaynak, inovasyon, konut fiyatları, zaman, finansal krizler, Çin, ekonomiler ve hükümet temalarından oluşmaktadır. Yükselen ya da düşüşte olan temalar ise birim kök, akış, imkansız üçleme, ampirik kanıt, ekonomik büyüme, karlılık temalarıdır.

Bu çalışma sadece WOS veri tabanında yer alan ve yöntem kısmında belirtilen filtreler kullanılarak elde edilen yayınlar analiz edilerek gerçekleştirilmiştir. Gelecekteki araştırmaların Scopus gibi uluslararası, Dergipark gibi ulusal veritabanları kullanılarak yapılması önerilebilir. Bu sayede alandaki gelişimin yönü

daha geniş açıdan görülebilir. Trend konular ve tematik haritadaki görseller kullanılarak da gelecekte nitel ve nicel birçok araştırma yapılabilir.

Kaynakça

- Altunbas Y, Fazylov O, Molyneux P (2002). Evidence on the bank lending channel in Europe. *Journal of Banking & Finance* 26(11): 2093-2110. [https://doi.org/10.1016/S0378-4266\(02\)00201-7](https://doi.org/10.1016/S0378-4266(02)00201-7)
- Altunbas Y, Gambacorta L, Marques-Ibanez D (2010). Bank risk and monetary policy. *Journal of Financial Stability*. 6(3): 121-129. <https://doi.org/10.1016/j.jfs.2009.07.001>
- Altunbas Y, Gambacorta L, Marques-Ibanez D (2009). Securitisation and the bank lending channel. *European Economic Review*. 53(8):996-1009. <https://doi.org/10.1016/j.euroecorev>
- Arabacı Ö, Filiz Baştürk M (2013). Türkiye’de Banka Kredi Kanalı: 2001-2008 Dönemi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(3): 567-587.
- Aria M, Cuccurullo C (2017). Bibliometrix: An R-tool for Comprehensive Science Mapping Analysis, *Journal of Informetrics*, 11(4): 959-975. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2017.08.007>
- Aria M, Misuraca, M Spano M (2020). Mapping the evolution of social research and data science on 30 years of Social Indicators Research. *Social Indicators Research*, 149(3): 803-831. <https://doi.org/10.1007/s11205-020-02281-3>
- Bangura M, Ngombu A, Pessima S, Kargbo, I (2021). Bank Lending Channel of Monetary Policy: Dynamic Panel Data Evidence from Sierra Leone. *Modern Economy*, 12(5):1035-1058. DOI: 10.4236/me.2021.125053
- Bernank, BS, Blinder AS (1988). Credit, Money, and Aggregate Demand. *The American Economic Review*, 78(2): 435-439.
- Bernanke BS, Blinder AS (1992). The Federal Funds Rate and the Channels of Monetary Transmission. *The American Economic Review*, 82(4): 901-921.
- Bernanke BS, Gertler M (1995). Inside the Black Box: The Credit Channel of Monetary Policy Transmission, *Journal of Economic Perspectives*, 9(4): 27-48. DOI: 10.1257/jep.9.4.27
- Brei M, Gambacorta L, Von Peter G (2013). Rescue packages and bank lending. *Journal of Banking & Finance*. (37)2: 490-505. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2012.09.010>
- Callon M, Courtial JP, Laville F (1991). Co-word analysis as a tool for describing the network of interactions between basic and technological research: The case of polymer chemistry. *Scientometrics*, 22, 155-205.
- Cengiz, V (2009). Parasal Aktarım Mekanizması İşleyişi ve Ampirik Bulgular. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (33): 225-247.
- Dajcman S, Tica J (2017). The broad credit and bank capital channels of monetary policy transmission in the core and peripheral Euro Area. *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci : časopis za ekonomsku teoriju i praksu*, 35(2): 249-275. <https://doi.org/10.18045/zbefri.2017.2.249>
- De Bondt, GJ (1999a). Credit channels in Europe: a cross-country investigation. *PSL Quarterly Review*, 52(210): 295-326.

- De Bondt, GJ (1999b). Credit channels and consumption in Europe: empirical evidence. BIS WORKING PAPERS, No. 69, Bank For International Settlements, Monetary and Economic Department, Basel, Switzerland, June, 1-26, ET. 01.08.2023, Erişim: <https://www.bis.org/publ/work69.pdf>
- De Bondt, GJ (2002). Retail bank interest rate pass-through: new evidence at the euro area level, ECB Working Paper, No. 136, European Central Bank (ECB), Frankfurt M., 1-42.
- Deng X, Liu L (2014). The bank lending channel: Evidence from Australia. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, 8(2): 71-87.
- Disyatat, P (2011). The bank lending channel revisited. *Journal of money, Credit and Banking*, 43(4): 711-734.
- Ehrmann M, Gambacorta L, Martinez-Pages J, Sevestre P, Worms A (2003). The effects of monetary policy in the euro area. *Oxford Review of Economic Policy* 19(1): 58-72. <https://doi.org/10.1093/oxrep/19.1.58>
- Erdoğan S, Beşballı SG (2009). Türkiye’de Banka Kredileri Kanalı Üzerine Ampirik Bir Analiz. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 11(1): 28-41.
- Fama, E F (1980). Agency problems and the theory of the firm. *Journal of political economy*, 88(2): 288-307.
- Farajnezhad M, Suresh ALR, Ramakrishnan L (2019). Effectiveness of Credit Channel of Monetary Policy Transmission Mechanism on Commercial Banks in Malaysia. *International Journal of Recent Technology and Engineering*, 8(1): 913-926.
- Gambacorta, L (2003). Asymmetric bank lending channels and ECB monetary policy. *Economic Modelling* (20)1: 25-46. [https://doi.org/10.1016/S0264-9993\(01\)00084-0](https://doi.org/10.1016/S0264-9993(01)00084-0)
- Gambacorta, L (2005). Inside the bank lending channel. *European Economic Review* (49)7: 1737-1759. <https://doi.org/10.1016/j.eurocorev.2004.05.004>
- Gambacorta, L (2008). How do banks set interest rates? *European Economic Review* 52(5): 792-819. <https://doi.org/10.1016/j.eurocorev.2007.06.022>
- Gambacorta L, Mistrulli P (2004). Does bank capital affect lending behavior? *Journal of Financial Intermediation* (13)4: 436-457. <https://doi.org/10.1016/j.jfi.2004.06.001>
- Gambacorta L, Mistrulli PE (2014). Bank Heterogeneity and Interest Rate Setting: What Lessons Have We Learned since Lehman Brothers? *Journal of Money Credit and Banking* (46)4: 753-778. <https://doi.org/10.1111/jmcb.12124>
- Gambacorta L, Rossi C (2010). Modelling bank lending in the euro area: A nonlinear approach. *Applied Financial Economics*, 20(14): 1099-1112. DOI: 10.1080/09603101003781430
- Gambacorta L, Marques-Ibanez D (2011). The bank lending channel: Lessons from the crisis. *Economic Policy* 66(?): 135-182. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0327.2011.00261>
- Gambacorta L, Signoretti FM (2014). Should monetary policy lean against the wind? An analysis based on a DSGE model with banking. *Journal of Economic Dynamics & Control* (43): 146-174. <https://doi.org/10.1016/j.jedc.2014.01.016>

- Gerlach S, Smets F (1995). The monetary transmission mechanism: evidence from the G-7 countries. Working Paper, 1-43. ET, 02.08.2023, Erişim: https://www.zbw.eu/econis-archiv/bitstream/11159/567036/1/EBP08603362X_0.pdf (doi:10.2139/ssrn.868427)
- Gertler M, Gilchrist S (1993). The Role of Credit Market Imperfections in the Monetary Transmission Mechanism: Arguments and Evidence. *The Scandinavian Journal of Economics*, 95(1): 43-64. DOI: 10.2307/3440134
- Gonzalez, R (2019). Monetary Policy Surprises and Employment: Evidence from Matched Bank-Firm Loan Data on the Bank Lending-Channel, Working Paper Series, Brasília, Working Paper 518, 1-47. ET, 01.08.2023, Erişim: <https://www.bcb.gov.br/pec/wps/ingl/wps518.pdf>
- Günbegi F, Karahan Ö (2021). Türkiye’de Banka Kredi Kanalının Etkinliği: Effectiveness of Bank Credit Channel in Turkey. *Journal of Emerging Economies & Policy*, 6(2): 170-178.
- Halvorsen J I, Jacobsen D H (2016). The bank-lending channel empirically revisited. *Journal of financial stability*, 27:95-105. <https://doi.org/10.1016/j.jfs.2016.10.004>
- Holtmoller, O (2003). Further VAR evidence for the effectiveness of a credit channel in Germany. *Applied Economics Quarterly* 49 (4): 359–381.
- Hosono, K (2006). The Transmission Mechanism of Monetary Policy in Japan: Evidence from Banks Balance Sheets. *Journal of the Japanese and International Economies*, 20: 380-405. <https://doi.org/10.1016/j.jjie.2005.07.003>
- Hubbard, RG (1995). Is There a “Credit Channel” for Monetary Policy? Is there a “Credit Channel” for Monetary Policy?, *Federal Reserve Bank of St. Louis Review*, 77(3): 63-77. DOI: 10.20955/r.77.63-77
- Hülsewig O, Mayer E, Wollmershäuser T (2006). Bank loan supply and monetary policy transmission in Germany: An assessment based on matching impulse responses. *Journal of Banking & Finance*, 30(10): 2893-2910. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2005.12.001>
- Juks, R (2004). The importance of the bank-lending channel in Estonia: evidence from micro-economic data. Working Papers of Eesti Pank, No 6, 2004, 1-37. ET, 03.08.2023, Erişim: https://haldus.eestipank.ee/sites/default/files/publication/en/WorkingPapers/2004/_wp_604.pdf
- Kasapoğlu, Ö (2007). Parasal aktarım mekanizmaları: Türkiye için uygulama. Uzmanlık Yeterlilik Tezi. Ankara: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Piyasalar Genel Müdürlüğü, 1-101.
- Kashyap AK, Stein JC (1995). The role of banks in the transmission of monetary policy. *NBER Reporter*, 3. ET, 02.12.2022, Erişim: <https://www.nber.org/reporter/fall-1995/role-banks-transmission-monetary-policy>
- Kashyap AK, Stein JC, Wilcox DW (1993). Monetary Policy and Credit Conditions: Evidence from the Composition of External Finance. *The American Economic Review*, 83(1): 78-98.
- Kaushal N, Singla S, Jain M, Ghalawat S (2021). Microfinance Institutions and Women Empowerment Trends and Future Research Directions: A Bibliometric Analysis. *Library Philosophy and Practice*, June, 1-23.

- Kishan RP, Opiela TP (2000). Bank Size, Bank Capital, and the Bank Lending Channel. *Journal of Money, Credit and Banking*, 32(1): 121-141.
- Koç Yurtkur A, Yalçın EE (2020). Türkiye Açısından Parasal Aktarım Mekanizması Kanallarının SVAR Analizi. *International Journal of Management Economics and Business*, 16(4):745-761. <https://doi.org/10.17130/ijmeh.853330>
- Koç Ü, Şahin H (2015). Parasal Aktarım Mekanizması: Firma Bilanço Kanalı ve Türkiye. *Ege Akademik Bakış*, 15(1): 19-26.
- Kuttner KN, Mosser PC (2002). The monetary transmission mechanism: some answers and further questions. *Economic Policy Review*, 8(1): 15-26.
- Mishkin, FS (1995). Symposium on the Monetary Transmission Mechanism. *Journal of Economic Perspectives*, 9(4): 3-10. <https://doi.org/10.1257/jep.9.4.3>
- Modigliani F, Miller MH (1958). The cost of capital, corporation finance and the theory of investment. *The American economic review*, 48(3): 261-297.
- Oliner SD, Rudebusch GD (1996). Is There a Broad Credit Channel for Monetary Policy? *Federal Reserve Bank of San Francisco Review*, 1(?): 3-13.
- Öztürkler H, Çermikli AH (2007). Türkiye’de Bir Parasal Aktarım Kanalı Olarak Banka Kredileri. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 44(514): 57-68.
- Peker O, Canbazoğlu B (2011). Türkiye’de banka kredi kanalının işleyişi: Ampirik bir analiz. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 18(2): 127-143.
- Sarı AYTEKİN, S (2022). Yönetim Kurullarını Vekâlet Teorisi Perspektifiyle Ele Alan Araştırmaların Bibliyometrik Analizi. *The Journal of International Scientific Researches*, 7(3): 317-335.
- Sengonul A, Thorbecke W (2005). The effect of monetary policy on bank lending in Turkey. *Applied Financial Economics*, 15(13): 931-934.
- Suzuki, T (2004). Is the lending channel of monetary policy dominant in Australia?. *Economic Record*, 80(249), 145-156.
- Şahbaz Kılınc N, Kılınc EC (2020). Türkiye’de Banka Kredi Kanalının Etkinliği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(2): 418-431.
- Thomas A, Gupta V (2021). Social Capital Theory, Social Exchange Theory, Social Cognitive Theory, Financial Literacy, and the Role of Knowledge Sharing as a Moderator in Enhancing Financial Well-Being: From Bibliometric Analysis to a Conceptual Framework Model. *Frontiers in Psychology*, 12. ET, 01.07.2023, Erişim: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2021.664638>.
- Uğur A, Sancar C, Polat MA (2016). Türkiye’de Parasal Aktarım Mekanizması Kanallarının İşleyişine İlişkin Ampirik Bulgular: (1998-2015), *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 7(22): 34-55.
- Zhang M, Zhang Y (2022). Monetary stimulus policy in China: The bank credit channel. *China Economic Review*, 74 (?): 1-32. <https://doi.org/10.1016/j.chieco.2022.101825>

Teşekkür

Bu çalışma, Bursa Uludağ Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) birimi tarafından SHIZ-2023-1531 kodlu BAP Hızlı Destek Projesi olarak desteklenmiştir. Destekleri için BAP birimine teşekkür ederim.

Çatışma Beyanı

Çalışmanın herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.